

**NACIONALINĖS TEISŲ
ADMINISTRACIJOS
2005 METŲ DARBO
ATASKAITA**

**Vilnius
2006**

NACIONALINĖS TEISMŲ ADMINISTRACIJOS 2005 METŲ DARBO ATASKAITA

BENDRA INFORMACIJA APIE NACIONALINĘ TEISMŲ ADMINISTRACIJĄ

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija) yra teismų savivaldos institucijas aptarnaujanti biudžetinė įstaiga.

Administracijos misija – siekti Lietuvos teismų savivaldos institucijų ir teismų sistemos veiklos efektyvumo didinimo. Šiuo tikslu Administracija stengiasi visapusiškai užtikrinti sklandų teismų savivaldos institucijų darbą, stiprinti nacionalinę teismų sistemą ir gerinti teismų darbo sąlygas.

Prioritetiniai Administracijos veiklos uždaviniai yra šie:

- pagal kompetenciją užtikrinti teismų savivaldos institucijų veiklą, jų glaudžius ryšius vienos su kita;
- aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas;
- siekti, kad Lietuvos Respublikos teismų sistema veiktų efektyviai ir atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus.

Administracija savo veikloje vadovaujasi Teismų įstatymu, Nacionalinės teismų administracijos įstatymu, Nacionalinės teismų administracijos nuostatais bei kitais teisės aktais. Minėti įstatymai nustato Administracijos statusą, paskirtį, kompetenciją. Nacionalinės teismų administracijos nuostatai reglamentuoja Administracijos struktūrą, uždavinius, teises, funkcijas, darbo organizavimą.

Administracija rengia medžiagą Teismų tarybos ir Visuotinio teisėjų susirinkimo posėdžiams, jų pavedimu atlieka įvairius tyrimus, analizes, apibendrinimus, renka informaciją, kaip vykdomi teismų savivaldos institucijų sprendimai, analizuoja teismų veiklą, nesusijusią su teisingumo vykdymu, tvarko teisėjų asmens bylas, pretendentų į teisėjus sąrašą bei teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą, kaupia ir analizuoja teismų statistiką. Vykdydama jai pavestus uždavinius, Administracija atlieka ir kitas svarbias funkcijas, padedančias užtikrinti efektyvią teismų savivaldos institucijų veiklą.

Administracijos darbuotojai nuolat dalyvauja tarpžinybinėse bei Teismų tarybos sudarytose darbo grupėse, rengiant pasiūlymus dėl naujų norminių teisės aktų projektų, taip pat dėl galiojančių teisės aktų tobulinimo, teikia pasiūlymus ir pastabas dėl kitų institucijų parengtų teisės aktų projektų.

2005 metais buvo beveik pilnai suformuotas ir savo veiklą sėkmingai vykdė Vidaus audito skyrius. Vidaus auditoriai ne tik tikrina ir vertina, ar audituojamuose teismuose sukurta ir įdiegta vidaus kontrolės sistema yra pakankama ir veiksminga, ar jų veikla atitinka įstatymų ir kitų norminių teisės aktų reikalavimus, ar informacija apie finansinę ir ūkinę veiklą yra išsami ir patikima, ar pasiekti nustatyti tikslai ir uždaviniai, bet ir konsultuoja įstaigos veiklos, vidaus kontrolės būklės, strateginių veiklos planų, programų sudarymo, galimos arba nustatytos veiklos rizikos mažinimo klausimais bei teikia metodinę pagalbą šalinant nustatytus trūkumus.

Metų pradžioje buvo patobulintas Administracijos interneto svetainės tinklapis – atnaujinta informacijos pateikimo struktūra, sudarytos sąlygos visuomenei gauti operatyvią informaciją apie teismų ir Administracijos veiklos aktualijas, taip pat apie asmenis, siekiančius tapti teisėjais, dėl kurių skyrimo patarimo į Teismų tarybą kreipėsi Respublikos Prezidentas.

2005 metais toliau sėkmingai bendradarbiauta su užsienio šalių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis.

Administracija aktyviai dalyvavo Europos teismų tarybų tinklo veikloje. Europos teismų tarybų tinklas – organizacija, jungianti ES šalių nuo vykdomosios ir įstatymų leidžiamosios valdžios nepriklausomas teismų savivaldos bei jų administravimo institucijas. Administracijos ir Teismų tarybos atstovai dalyvavo šios organizacijos sudarytoje darbo grupėje, kuri analizavo teisėjų veiklos vertinimo procedūras Europos valstybėse. Šios darbo grupės parengta ataskaita buvo pristatyta Europos teismų tarybų tinklo Generalinėje Asamblėjoje. Šiuo metu Teismų tarybos ir Administracijos atstovai dalyvauja dar vienos Europos teismų tarybų tinklo sudarytos darbo grupės – „Misija ir vizija – tarybos strategijos sukūrimas“ – veikloje. Pagrindinis šios darbo grupės tikslas – parengti dokumentą, kuriuo Europos teismų tarybų tinklo nariai ir stebėtojai galėtų vadovautis svarstydami ir apibrėždami savo institucijos misiją ir viziją bei rengdami savo institucijos veiklos strategiją.

Dalyvavimas Europos teismų tarybų tinklo veikloje tikrojo nario teisėmis leidžia daryti išvadą, kad Lietuvos Respublikoje įtvirtintas teismų savivaldos modelis atitinka valdžių padalijimo – kartinio demokratinės bei teisinės valstybės principo – esmę. Nuo vykdomosios valdžios atskirta Administracija padeda užtikrinti teisminės valdžios nepriklausomumą – garantiją, kad teismams įtakos nedarys kitos valstybės valdžios ir jie tinkamai įgyvendins tik jiems Konstitucijoje nustatytą žmogaus teisių ir laisvių apsaugos funkciją – teisingumo vykdymą.

Administracija laikoma pažangia teismus ir teismų savivaldos institucijas aptarnaujančia organizacija, kurios patirtimi domisi naujai įsteigtos ar savo veiklą reformuojančios analogiškos kitų šalių institucijos. Šiuo tikslu Jungtinės Karalystės, Švedijos ekspertai, dirbantys Ukrainoje bei Latvijoje pagal ES finansuojamus Jungtinių Tautų vystymo programos ir PHARE projektus, kurių tikslas – stiprinti nacionalinių teismų gebėjimus, rekomendavo šalims susipažinti su Lietuvos nacionalinės teismų administracijos veiklos modeliu, kuris, ekspertų nuomone, šiuo metu yra vienas pažangiausių Rytų Europoje ir teigiamai vertinamas ES šalyse. 2005 metais Administracijoje buvo surengti Latvijos bei Ukrainos teismų administracijų delegacijų vizitai, kurių metu svečiai buvo supažindinti su Lietuvos teismų savivaldos sistema, teisėjų atrankos bei skyrimo tvarka, Administracijos atliekamomis funkcijomis ir veiklos patirtimi. Taip pat Administracijos ir Teismų tarybos atstovai dalyvavo Latvijoje vykdomame PHARE projekte „Latvijos teismų gebėjimų stiprinimas“. Pagrindinį pranešimą „Nacionalinių teismų administracijų nepriklausomumas“ kaip ekspertas buvo pakviestas skaityti Administracijos direktorius R. Bakšys.

Administracijai įstatymų priskirtas funkcijas įgyvendina šie skyriai: Teisės ir personalo, Teismų veiklos analizės, Teismų strateginio vystymo, Informatikos ir statistikos, Finansų ir biudžeto, Vidaus audito, Bendrųjų reikalų.

Administracijos struktūroje numatytas 41 etatas: 1 įstaigos vadovo, 32 karjeros valstybės tarnautojų (iš jų 6 etatai laisvi, kadangi iki šiol jiems neskirtas pakankamas finansavimas), 8 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (iš jų 1 etatas laisvas). Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Administracijoje dirbo 34 darbuotojai: 27 valstybės tarnautojai (iš jų 1 pakaitinis) ir 7 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Iš jų 9 darbuotojai į pareigas priimti 2005 metais, 4 asmenys 2005 metais atleisti iš pareigų (2 iš jų perėjo dirbti į teismus teisėjų padėjėjais).

29 Administracijos darbuotojai yra įgiję aukštąjį universitetinį išsilavinimą, 2 – aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, 2 – aukštesnįjį išsilavinimą, 2 – vidurinį išsilavinimą. 1 asmuo turi mokslų daktaro laipsnį, 2 studijuoja doktorantūroje. 2 darbuotojai – atestuoti vidaus auditoriai.

Administracijos darbuotojų amžiaus vidurkis – 38 metai. Moterys sudaro 57 proc., vyrai – 43 proc. visų dirbančiųjų.

Administracijos tarnautojai nuolat kelia kvalifikaciją, dalyvauja įvairiuose mokymuose. 2005 metais 5 Administracijos tarnautojai dalyvavo įvadinio mokymo bendrosios programos renginiuose ir 3 – Vidaus auditorių kvalifikacijos kėlimo kursuose. Įstaigos vadovai 2005 metais dalyvavo privalomoje organizacijų lyderių mokymo programoje (OLYMP) ir gavo šios programos baigimo sertifikatus.

TEISĖS IR PERSONALO SKYRIUS

Teisės ir personalo skyrius (toliau – Skyrius), įgyvendindamas pagrindinius uždavinius:

- pagal kompetenciją aptarnauja teismų savivaldos institucijas - renka medžiagas Visuotinio teisėjų susirinkimo ir Teismų tarybos posėdžiams, rengia sprendimų, nutarimų ir kitų aktų projektus;
- rūpinasi teismų personalo klausimais (tvarko pretendentų į teisėjus asmens bylas, techniškai aptarnauja pretendentų į teisėjus egzaminus, tvarko pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą ir jų asmens bylas, tvarko teisėjų asmens bylas ir teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą);
- rengia teisės aktų, kuriuos pagal Teismų įstatymą tvirtina Teismų taryba, projektus;
- aptarnauja Teisėjų garbės teismą, Teisėjų etikos ir drausmės komisiją, Pretendentų į teisėjus egzaminų komisiją, Atrankos komisiją;
- formuoja Administracijos personalo administravimo politiką;
- pagal kompetenciją bendradarbiauja su užsienio šalių teisinėmis institucijomis;

Viena pagrindinių Skyriaus funkcijų – teismų savivaldos institucijų aptarnavimas, taip pat įvairių komisijų aptarnavimas. Kadangi tiek Teisėjų garbės teismo, tiek kitų komisijų nariams šiose institucijose yra papildomos, t.y. visi nariai užima pareigas nuolatinėse darbovietėse, šių komisijų aptarnavimas bei pagalba įgyvendinant jiems pavestas funkcijas yra itin svarbi. Skyrius parengia bei pateikia visą medžiagą, susijusią su institucijų veikla, siunčia kvietimus į posėdžius, surašo posėdžių protokolus bei priimamų nutarimų, sprendimų, išvadų projektus.

Skyrius atlieka svarbias funkcijas padedant formuoti teisėjų korpusą. Teisėjų skyrimas, paaukštinimas, perkėlimas ir atleidimas iš pareigų yra išimtinė Respublikos Prezidento (Konstitucijos ir įstatymo numatytais atvejais – Seimo) kompetencija, Respublikos Prezidentui šiais klausimais pataria Teismų taryba. Tačiau Skyrius, tvarkydamas pretendentų į teisėjus, teisėjų bei teisėjų karjeros siekiančių asmenų bylas, taip pat susijusias duomenų bazes - teisėjų registrą, pretendentų į teisėjus sąrašą, teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą, atlieka pirminį asmenų, pageidaujančių tapti teisėjais patikrinimą – patikrinama, ar asmuo atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytus reikalavimus, ar pateikti visi dokumentai, užklausiama kompetentingų institucijų bei darbuotojų apie asmenų reputaciją, asmenines ir dalykines savybes. Skyrius taip pat apibendrina turimus duomenis, padeda maksimaliai supaprastinti jų paiešką, tokiu būdu padėdama kompetentingoms institucijoms – Respublikos Prezidentui, Teismų tarybai įgyvendinti jiems pavestas funkcijas.

Skyrius veda teisėjų darbo vietų (etatu) apskaitą, analizuoja teisėjų poreikį, teisėjų kaitos ir karjeros procesus, teikia pasiūlymus dėl jų optimizavimo. Bendradarbiauja su Respublikos Prezidento patarėjais pateikiant jiems susistemintus duomenis apie laisvas teisėjų vietas teismuose ir apie jas užimti pretenduojančius asmenis. Periodiškai pateikia Respublikos Prezidentui ir Teismų tarybai teisėjų, teismų pirmininkų ir teismų pirmininkų pavaduotojų, kuriems pasibaigia įgaliojimų terminas, sąrašus.

1. Teismų savivaldos institucijų aptarnavimas

1.1. Nuo 2005 metų rugsėjo mėnesio Skyrius yra atsakingas už medžiagos Teismų tarybos posėdžiams parengimą ir Teismų tarybos techninį aptarnavimą. Nuo rugsėjo mėnesio įvyko 5 eiliniai ir 1 neeilinis Teismų tarybos posėdžiai.

1.2. Rengiami Teismų tarybos posėdžių darbotvarkių projektai.

1.3. Dalyvaujama rengiant medžiagą Teismų tarybos posėdžiams (buvo paruošta medžiaga 18 klausimų, susijusių su personalijomis).

1.4. Rengiami Teismų tarybos nutarimų projektai (parengta 14 nutarimų projektų).

1.5. Dalyvaujama Teismų tarybos posėdžiuose, jie protokoluojami. Surašyti 6 Teismų tarybos posėdžių protokolai.

1.6. Rengiami Teismų tarybos raštų įvairioms valstybės institucijoms projektai. Parengtas teikimo iškelti drausmės bylas teismų pirmininkams projektas.

1.7. Aptarnaujama Teisėjų etikos ir drausmės komisija bei Teisėjų garbės teismas. Rašomi jų posėdžių protokolai, siunčiami pranešimai apie Garbės teismo posėdžių vietą ir laiką, surašomi kolegijų priimtų sprendimų projektai, vykdomi Garbės teismo pirmininko pavedimai, atliekami kiti su šios institucijos veikla susiję veiksmai. Surašyti 7 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos posėdžių protokolai, 9 Teisėjų garbės teismo posėdžių protokolai, parengti 8 Teisėjų garbės teismo priimtų sprendimų projektai.

1.8. 2005 metais Teisėjų etikos ir drausmės komisija išnagrinėjo 39 teikimus dėl drausmės bylų iškėlimo teisėjams (6 iš jų gauti 2004 metais). Pagal 9 teikimus teisėjams buvo iškeltos 8 drausmės bylos (2 teikimai (dėl tos pačios teisėjos veiksmų) sujungti į vieną bylą). Dėl kitų teikimų Teisėjų etikos ir drausmės komisija priėmė sprendimus atsisakyti iškelti drausmės bylas.

1.9. Nuo 2005 metų pradžios Teisėjų garbės teismas gavo 8 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos iškeltas drausmės bylas. Teisėjų garbės teismas, išnagrinėjęs šias drausmės bylas, 4 teisėjams pareiškė papeikimus, 2 teisėjams – griežtus papeikimus, 1 teisėjui – pastabą ir 1 teisėjui neskyrė drausminės nuobaudos, o apsiribojo drausmės bylos svarstymu.

1.10. Trys Teisėjų garbės teismo sprendimai, kuriais teisėjams paskirtos drausminės nuobaudos, buvo apskūsti Lietuvos Aukščiausiajam Teismui. Teisėjų garbės teismo pareikšti griežti papeikimai buvo pakeisti papeikimu ir pastaba, o skundas dėl pareikšto papeikimo – atmestas.

2. Teismų personalo klausimai

2.1. Teisės ir personalo skyrius yra atsakingas už asmenų, pageidaujančių laikyti pretendentų į teisėjus egzaminą, atranką.

2.2. Priimami asmenų, pageidaujančių laikyti pretendentų į teisėjus egzaminą, prašymai. Kad būtų galima įvertinti, ar asmuo atitinka teisėjui keliamus reikalavimus, ruošiami raštai valstybės, savivaldybių institucijoms, įstaigoms, įmonėms, organizacijoms ir (ar) registrams apie tai, ar nėra Teismų įstatymo 52 straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodytų aplinkybių, dėl kurių asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, o taip pat darbovietėms apie asmenų, pageidaujančių laikyti pretendentų į teisėjus egzaminą, asmenines ir dalykines savybes.

2.3. Nuo 2005 metų pradžios buvo užregistruoti 9 prašymai leisti laikyti pretendentų į teisėjus egzaminą. Tai pastebimai mažesnis skaičius lyginant su ankstesniais metais gautais prašymais (2003 metais – 46, 2004 metais – 24). Asmenų, pageidaujančių laikyti pretendentų į teisėjus egzaminą, skaičiaus mažėjimą, ko gero, nulėmė Teismų įstatymo pataisos, pagal kurias advokatai ir prokurorai, turintys tam tikrą darbo stažą, atleidžiami nuo egzamino. Tą parodo ir ženkliai išaugęs asmenų prašymų įrašyti į pretendentų į laisvas apylinkių teismų teisėjų vietas sąrašą, atleidžiant nuo egzamino, skaičius.

2.4. Administracijos direktoriaus įsakymais 13 asmenų buvo leista laikyti egzaminą (4 asmenų prašymai gauti 2004 metais). Šiuo metu pretendentų į teisėjus egzaminą pageidauja laikyti 56 asmenys, iš jų 55 asmenims leista laikyti šį egzaminą (yra gauti visi reikiami dokumentai).

2.5. Organizuojami pretendentų į teisėjus egzaminai: atrenkami asmenys, galintys laikyti egzaminą, siunčiami pranešimai apie egzaminą vietą ir laiką, surašomi Pretendentų į teisėjus egzaminą komisijos posėdžių protokolai, vykdomi Komisijos pirmininko pavedimai, atliekami kiti su Komisijos veikla susiję veiksmai. 2005 metais įvyko 5 pretendentų į teisėjus egzaminai. Buvo

pakviesti 73 pretendentai, atvyko 41, egzaminą išlaikė 18. Tai sudaro 44 proc. laikiusiųjų. Lyginant su 2004 metais, šis rodiklis ženkliai didesnis – 2004 metais egzaminą išlaikė tik 21,2 proc. laikiusiųjų. Galima daryti prielaidą, jog asmenys, pageidaujantys tapti teisėjais, atsakingiau žiūri į būsimas pareigas bei rimčiau joms ruošiasi.

2.6. Tvarkomas pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašas. Duomenys apie asmenis, įrašytus į šį sąrašą, periodiškai pateikiami Respublikos Prezidentui, Teismų tarybai ir Atrankos komisijai. Nuo 2005 metų pradžios Administracijos direktoriaus įsakymais 60 asmenų buvo įrašyti į šį sąrašą (25 – advokatai, 16 – prokurorų, 1 – socialinių mokslų daktaras, 18 – išlaikę egzaminą), 4 asmenys iš sąrašo išbraukti (2 – savo noru ir 2 – paaiškėjus, jog egzistuoja aplinkybės, dėl kurių asmuo negali būti paskirtas teisėju, t. y. netekus galios pretendentų į teisėjus egzamino rezultatams). Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąraše buvo įrašyti 89 asmenys. Didžioji dauguma – net 76 asmenys - atleisti nuo pretendentų į teisėjus egzamino, ir tik 13 – šį egzaminą laikę asmenys. Pastebėtina, jog priėmus minėtas Teismų įstatymo pataisas, pagal kurias prokurorai ir advokatai gali būti atleidžiami nuo egzamino, asmenų, siekiančių tapti teisėjais, skaičius išaugo.

2.7. Techniškai aptarnaujama Atrankos komisija: renkama medžiaga Komisijos posėdžiams, siunčiami pranešimai apie posėdžių vietą ir laiką, surašomi posėdžių protokolai, Komisijos priimtų išvadų projektai, vykdomi Komisijos pirmininko pavedimai, atliekami kiti su Komisijos veikla susiję veiksmai.

2.8. Pažymėtina ryški šios Komisijos darbo apimties didėjimo tendencija: 2005 metais surašytos ir Respublikos Prezidentui pateiktos 53 Atrankos komisijos išvados (2003 metais – 26, 2004 metais – 39).

2.9. Nuo 2005 metų pradžios įvyko 13 Atrankos komisijos posėdžių. Juose buvo sprendžiami klausimai dėl atrankos į šias laisvas teisėjų (teismo pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų) vietas: Trakų rajono apylinkės teismo teisėjo, Visagino miesto apylinkės teismo teisėjo, Panevėžio apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjo, Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo teisėjo, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo teisėjo, Vilniaus miesto 4 apylinkės teismo teisėjo, Vilniaus rajono apylinkės teismo teisėjo, Kauno miesto apylinkės teismo pirmininko, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo pirmininko, Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjo, Lazdijų rajono apylinkės teismo teisėjo, Pasvalio rajono apylinkės teismo teisėjo, Panevėžio miesto apylinkės teismo teisėjo, Kėdainių rajono apylinkės teismo teisėjo, Klaipėdos apygardos teismo pirmininko, Klaipėdos miesto apylinkės teismo teisėjo, Šiaulių miesto apylinkės teismo teisėjo, Pakruojo rajono apylinkės teismo teisėjo, Šilutės rajono apylinkės teismo teisėjo, Plungės rajono apylinkės teismo teisėjo, Šiaulių apygardos teismo teisėjo, Kaišiadorių rajono apylinkės teismo teisėjo, Jonavos rajono apylinkės teismo teisėjo, Pasvalio rajono apylinkės teismo teisėjo, Biržų rajono apylinkės teismo teisėjo, Trakų rajono apylinkės teismo teisėjo, Visagino miesto apylinkės teismo teisėjo, Anykščių rajono apylinkės teismo teisėjo, Radviliškio rajono apylinkės teismo teisėjo, Šilalės rajono apylinkės teismo teisėjo, Klaipėdos apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko, Rokiškio rajono apylinkės teismo pirmininko, Kauno apygardos administracinio teismo teisėjo, Tauragės rajono apylinkės teismo teisėjo, Šilalės rajono apylinkės teismo teisėjo, Visagino miesto apylinkės teismo teisėjo, Ukmergės rajono apylinkės teismo teisėjo, Vyriausiojo administracinio teismo teisėjo, Vilniaus apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjo, Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininko, Mažeikių rajono apylinkės teismo pirmininko, Šiaulių apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjo, Radviliškio rajono apylinkės teismo teisėjo, Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjo, Trakų rajono apylinkės teismo teisėjo, Rokiškio rajono apylinkės teismo teisėjo, Mažeikių rajono apylinkės teismo teisėjo, Pasvalio rajono apylinkės teismo teisėjo, Švenčionių rajono apylinkės teismo teisėjo vietas.

2.10. Vadovaujantis Periodinio teisėjų veiklos vertinimo nuostatais, sekama ir apylinkių teismų pirmininkams pateikiama informacija dėl teisėjų, kuriems praėjo dveji metai nuo

tada, kai jie pradėjo eiti apylinkės teismo teisėjo pareigas, bei teisėjų, kuriems baigiasi jų skyrimo į apylinkės teismo teisėjo pareigas penkerių metų terminas, vertinimo. 2005 metais apygardų teismų pirmininkų sudarytomis Teisėjų vertinimo komisijoms pateikta informacija dėl 49 teisėjų, kuriems baigėsi penkerių metų skyrimo terminas, ir dėl 26 teisėjų, nuo kurių skyrimo teisėjais praėjo dveji metai. Periodinio teisėjų veiklos vertinimo išvadamis remiasi Teismų taryba, spręsdama klausimus dėl patarimo Respublikos Prezidentui skirti apylinkių teismų teisėjus iki to laiko, kai jiems sukaks 65 metai.

2.11. Tvarkomi teisėjų, pageidaujančių būti perkeltais į kitus tos pačios pakopos teismus bei paskirtais teismų pirmininkais, pirmininkų pavaduotojais bei skyrių pirmininkais, sąrašai. Šiuo metu 16 teisėjų yra įrašyti į teisėjų, pageidaujančių būti perkeltais į kitus tos pačios pakopos teismus, sąrašą ir 23 teisėjai - į teisėjų, pageidaujančių siekti karjeros tos pačios pakopos teismuose, sąrašą. Duomenys apie teisėjus, įrašytus į šiuos sąrašus, periodiškai pateikiami Respublikos Prezidentui, Teismų tarybai ir Atrankos komisijai. 2005 metais 6 teisėjai buvo perkelti į kitus tos pačios pakopos teismus, 4 teisėjai paskirti apylinkių teismų pirmininkais, 1 teisėjas – apygardos teismo skyriaus pirmininku.

2.12. Tvarkomas teisėjų karjeros siekiančių asmenų registras. Duomenys apie asmenis, įrašytus į šį registrą, perduodami Atrankos komisijai, Respublikos Prezidentui ir Teismų tarybai. Nuo 2005 metų pradžios Administracijos direktoriaus įsakymais į teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą buvo įrašyta 30 asmenų (19 – teisėjų, 4 – advokatai, 2 – prokurorai, 5 – socialinių mokslų daktarai). Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje teisėjų karjeros siekiančių asmenų registre yra įrašyti 124 asmenys. Atkreiptinas dėmesys, jog, lyginant su 2004 metais, sumažėjo teisėjų, pageidaujančių tapti aukštesnių pakopų teismų teisėjais, skaičius – 2004 metais į teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą buvo įrašyti 28 teisėjai. Tuo tarpu kitų asmenų, siekiančių teisėjų karjeros, skaičius kito nežymiai – 2004 metais į teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą buvo įrašyti 6 advokatai, 4 prokurorai, 2 socialinių mokslų daktarai.

2.13. Periodiškai Respublikos Prezidentui ir Teismų tarybai pateikiami teisėjų, teismų pirmininkų ir teismų pirmininkų pavaduotojų, kuriems pasibaigia įgaliojimų terminas, sąrašai. 2005 metais pasibaigus penkerių metų teisėjo įgaliojimų terminui, 46 teisėjams įgaliojimai buvo pratęsti iki 65 metų amžiaus. Vienam teisėjui įgaliojimai iki 65 metų amžiaus nepratęsti – jis buvo atleistas iš pareigų pasibaigus įgaliojimų laikui. Vienam apygardos administracinio teismo teisėjui įgaliojimai nebuvo pratęsti iki 70 metų – jis taip pat atleistas pasibaigus įgaliojimų laikui.

2.14. Tvarkomos teisėjų asmens bylos ir Teisėjų registras.

2.15. Nuolat registruojamas teisėjų paskyrimas, perkėlimas, karjera, įgaliojimų pratęsimas, atleidimas ir kiti duomenys. 2005 metais 46 asmenys paskirti teisėjais 5 metams, į aukštesnės pakopos teismus paskirti 7 teisėjai ir 1 prokuroras. Iš pareigų buvo atleisti 12 teisėjų: 7 – pasibaigus įgaliojimų laikui, 2 – savo noru, 2 – išrinkus į kitas pareigas, 1 – dėl sveikatos būklės. Lyginant su ankstesniais metais, 2005 metais teisėjų korpusas ženkliai papildytas naujais teisėjais (2003 metais penkerių metų įgaliojimų laikui buvo paskirti 17 teisėjų, 2004 metais – 26 teisėjai).

2.16. Išduodami ir įrašomi į apskaitą teisėjų tarnybiniai pažymėjimai. 2005 metais buvo išduota 70 tarnybinių teisėjo pažymėjimų.

2.17. Vedama teisėjų darbo vietų (etatų) apskaita, analizuojamas teisėjų poreikis, teisėjų kaitos ir karjeros procesai, teikiami pasiūlymai dėl jų optimizavimo. Tikimasi ir toliau bendradarbiauti su Respublikos Prezidento patarėjais, pateikiant jiems susistemintus duomenis apie laisvas teisėjų vietas teismuose ir apie jas užimti pretenduojančius asmenis. 2005 metų pabaigoje Respublikos teismuose (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) buvo 716 etatų, iš jų 692 užimti, 24 laisvi. 2003 metų pabaigoje Respublikos teismuose (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) buvo 82 laisvi teisėjų etatai, 2004 metų pabaigoje – 58. Tai rodo, kad teisėjų atrankos ir skyrimo mechanizmas jame dalyvaujančių institucijų (taip pat ir Administracijos) bendradarbiavimo dėka tapo spartesnis. Vykdamas Teismų tarybos nutarimą, apie laisvų teisėjų etatų skaičių teismuose periodiškai informuojami teismų pirmininkai.

2.18. Pagal kompetenciją rengiami direktoriaus įsakymų, raštų ir kitų dokumentų projektai. 2005 metais buvo parengti 109 įsakymų projektai, susiję su teismų veikla, iš jų:

2.18.1. dėl leidimo laikyti pretendentų į teisėjus egzaminą - 13 įsakymų;

2.18.2. dėl įrašymo į pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą - 60 įsakymų;

2.18.3. dėl išbraukimo iš pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašo - 4 įsakymai;

2.18.4. dėl atsisakymo įrašyti į pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą - 1 įsakymas;

2.18.5. dėl įrašymo į teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą - 30 įsakymų;

2.18.6. dėl išbraukimo iš teisėjų karjeros siekiančių asmenų registro (savo noru) - 1 įsakymas.

2.19. Teikiama metodinė pagalba teismams personalo klausimais, apibendrinami ir Teismų tarybai pateikiami teismų pirmininkų pasiūlymai bei pastabos.

3. Teisės aktų rengimas, teisinių išvadų teikimas

3.1. Parengtas Asmens duomenų teikimo teismams sutarties su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau - VSDFV) projektas, kuris, atsižvelgiant į Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabas, suderintas su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Suderintas sutarties projektas išsiųstas įvertinti teismams, teismai pasisakė už sutarties pasirašymą bei atsiuntė įgaliojimus, kuriais Administracija įgaliojama atstovauti teismams pasirašant asmens duomenų teikimo sutartį su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Galutinė suderinta sutartis pateikta pasirašyti.

3.2. Parengtas motyvacinis raštas, kuriuo išanalizuoti popierinio bei plastikinio teisėjo pažymėjimo privalumai ir trūkumai. Parengta apylinkės, apygardos, apygardos administracinio, Lietuvos vyriausiojo administracinio bei Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pažymėjimo privalomoji forma, kuri taip pat preliminariai derinta su Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos. Pagal suderintą privalomąją formą parengtas teisėjo pažymėjimo blankas su techniniais personalizacijos elementais.

3.3. Parengtas projektas dėl Pretendentų į teisėjus bei teisėjų karjeros siekiančių asmenų vertinimo kriterijų formalizavimo.

3.4. Teikiamos teisinės išvados dėl kitų skyrių parengtų direktoriaus įsakymų, raštų ir kitų dokumentų projektų.

3.5. Teikiamos teisinės išvados dėl Administracijos sudaromų ūkinių-finansinių sutarčių, rengiami šių sutarčių projektai.

4. Administracijos personalo administravimo politikos formavimas

4.1. Pagal kompetenciją rengiami direktoriaus įsakymų, raštų ir kitų dokumentų projektai. 2005 metais parengti 198 įsakymų projektai, iš jų:

4.1.1. Administracijos veiklos klausimais - 45;

4.1.2. Administracijos personalo klausimais - 38;

4.1.3. dėl Administracijos darbuotojų atostogų - 90;

4.1.4. dėl Administracijos darbuotojų komandiruočių - 25.

4.2. Buvo organizuoti 7 konkursai laisvoms valstybės tarnautojų pareigoms užimti.

4.3. Tvarkomas Valstybės tarnautojų registras. Tvarkomos Administracijos tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis asmens bylos. Išduodami ir įrašomi į apskaitą valstybės tarnautojų pažymėjimai.

4.4. Rūpinamasi Administracijos tarnautojų kvalifikacijos kėlimu. Nuo 2005 metų pradžios 5 Administracijos tarnautojai dalyvavo įvadinio mokymo bendrosios programos renginiuose ir 3 - Vidaus auditorių kvalifikacijos kėlimo kursuose.

5. Kita veikla

5.1. Dalyvaujama Teisėjų valstybinių pensijų skyrimo komisijos veikloje. Nuo 2005 metų pradžios 4 teisėjams paskirta teisėjų valstybinė pensija.

5.2. Tarpininkaujama dėl studentų praktikos atlikimo teismuose. Tarpininkaujant Administracijai šiais metais 173 studentai atliko mokomąją praktiką teismuose.

5.3. Dalyvaujama Nacionalinės teismų administracijos, teismų ir prokuratūros vidaus audito tarnybų vadovų bei auditorių, vertinimo komisijų narių ir 18–20 kategorijų karjeros valstybės tarnautojų vertinimo komisijos veikloje, aptarnaujant šią komisiją.

5.4. Peržiūrima ir kaupiama Vyriausybės kanceliarijos parengta “ES teisės aktų projektų ir ES dokumentų, dėl kurių reikia Lietuvos pozicijos, suvestinė” ir “Kitų ES dokumentų suvestinė”.

5.5. Dalyvauta tarpžinybinėje Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2004 m. kovo 17 d. potvarkiu Nr. 56 sudarytoje darbo grupėje „Dėl civilių ekspertų siuntimo į tarptautines organizacijas reglamentavimo“. Darbo grupė parengė Lietuvos Respublikos delegavimo į tarptautines institucijas ir užsienio valstybių institucijas įstatymo projektą.

5.6. Dalyvauta tarpžinybinėje darbo grupėje „Informacijos apie asmenis, siekiančius tapti teisėjais, pateikimo tvarkos projektui parengti“.

5.7. Atstovauta Administracijai teisme nagrinėjant administracinę bylą pagal pareiškėjos Editos Gruodytės skundą atsakovui Nacionalinei teismų administracijai dėl 2004 m. spalio 22 d. Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus įsakymo Nr. 119T „Dėl atsisakymo įrašyti į pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą“ panaikinimo. Parengtas atsiliepimas į apeliacinį skundą.

5.8. Parengtos bei pateiktos pastabos dėl Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) ir Europos Komisijos ataskaitos apie Lietuvą projekto, dalyvauta susitikimuose su OECD ir Europos Komisijos atstovais.

5.9. Pateikta informacija Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai dėl dalyvavimo Europos Sąjungos institucijų komitetuose, darbo grupėse ir susitikimuose statistikos.

5.10. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai pateikta informacija dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programos įgyvendinimo.

5.11. Parengti bei pateikti pasiūlymumai Respublikos Prezidento 2005 m. liepos 20 d. dekretu Nr. 392 sudarytai darbo grupei „Dėl teisės aktų, reglamentuojančių pretendentų į teisėjus atranką, teisėjų skyrimą ir jų karjerą bei kitus su teismais susijusius klausimus, tobulinimo“.

5.12. Apibendrinta bei pateikta informacija dėl teisėjų drausminės atsakomybės.

5.13. Dalyvauta rengiant teisėjų darbo užmokesčio teisinio reguliavimo analizę.

5.14. Dalyvauta rengiant Administracijos skyrių nuostatus, tarnautojų pareigybių aprašymus, vidaus norminius aktus.

5.15. Parengtas Administracijos darbo reglamento projektas.

5.16. Pateikta informacija Europos teismų tarybų tinklo sudarytai darbo grupei „Dėl teisėjų vertinimo“, dalyvauta šios darbo grupės posėdyje Paryžiuje.

5.17. Dalyvauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos organizuotame ministerijų ir kitų valstybės institucijų ES reikalų koordinatorių bei Lietuvos atstovų ES darbo grupėse ir komitetuose susitikime „Dalyvavimas ES darbo grupių ir komitetų veikloje: 2004 metų patirtis ir pamokos“.

5.18. Dalyvauta Europos komisijos dėl teisingumo sistemos efektyvumo užtikrinimo (CEPEJ) organizuotoje konferencijoje „Europos teismų sistemų įvertinimas“ Hagoje.

5.19. Dalyvauta Europos teismų tarybų tinklo Generalinėje Asamblėjoje Barselonoje.

Perspektyvos 2006 metams

Teikti pagalbą Atrankos komisijai, Teismų tarybai, Respublikos Prezidentui jiems įgyvendinant teisėjų korpuso formavimo funkcijas. Padėti optimizuoti šiuos procesus, toliau bendradarbiaujant su minėtomis institucijomis, teikiant joms išsamią informaciją bei pasiūlymus.

Analizuojant užsienio valstybių praktiką, teikti pasiūlymus aptarnaujamoms teismų savivaldos institucijoms bei jų sudaromoms komisijoms jų veiklos tobulinimo klausimais, rengti šių institucijų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus.

Padėti užtikrinti Administracijos personalo formavimą, siekiant, kad institucija tinkamai ir laiku vykdytų jai pavestas funkcijas, padėti užpildyti esamas laisvas darbuotojų vietas, rūpintis tolesniu darbuotojų kvalifikacijos kėlimu.

TEISMŲ VEIKLOS ANALIZĖS SKYRIUS

Teismų veiklos analizės skyrius (toliau – Skyrius), įgyvendindamas pagrindinius uždavinius:

- pagal kompetenciją aptarnauja Visuotinį teisėjų susirinkimą, Teismų tarybą ir Teismų tarybos sudaromas darbo grupes;
- atlieka tyrimus, analizes, apibendrinimus įvairiais teismų (išskyrus teisingumo vykdymą), teismų savivaldos institucijų veiklos klausimais;
- pagal kompetenciją rengia Teismų tarybos nutarimų, kitų teisės aktų projektus, parengia teiktinų teisinių išvadų projektus;
- renka informaciją, kaip vykdomi Visuotinio teisėjų susirinkimo sprendimai, Teismų tarybos nutarimai;
- renka ir apibendrina informaciją įvairiais su teismų bei teismų savivaldos institucijomis susijusiais klausimais, kuri teikiama Lietuvos ir Europos Sąjungos institucijoms, nagrinėja Skyriaus kompetencijai priskirtus pasiūlymus, pareiškimus ir skundus, teikia informaciją piliečiams.

Įgyvendindamas šiuos uždavinius, Skyrius atliktų analizių pagrindu aiškino tobulintinas teismų administracinės veiklos sritis, teikė pasiūlymus, rengė norminių aktų projektus, teikė reikiamus duomenis Lietuvos ir Europos Sąjungos institucijoms.

Aptarnaudamas Teismų tarybą, Skyrius teikė pasiūlymus dėl Teismų taryboje svarstytinų teismams aktualių klausimų, rengė šių klausimų medžiagą, Teismų tarybos nutarimų projektus, organizavo kai kurių Teismų tarybos nutarimų įgyvendinimą, rinko informaciją apie Teismų tarybos nutarimų vykdymą.

Aptarnaudamas Teismų tarybos sudarytas nuolatinės ar laikinąsias komisijas (darbo grupes), skirtas įvairiems su teismų veikla susijusiems klausimams spręsti, Skyrius atliko įvairias analizes, apibendrinimus, reikalingus įgyvendinti grupėms pavestus uždavinius, rengė išvadų, pasiūlymų projektus.

1. Techninis Teismų tarybos aptarnavimas

1.1. Techninis Teismų tarybos aptarnavimas apima Teismų tarybos nutarimų projektų rengimą, medžiagos Teismų tarybos posėdžiuose nagrinėjamiems klausimams rengimą, Teismų tarybos nutarimų vykdymo organizavimą ir informacijos apie jų įgyvendinimą rinkimą, Teismų tarybos posėdžių protokolų surašymą.

1.2. Skyrius parengė ir pateikė medžiagą 2005 metais vykusiems 13 Teismų tarybos posėdžių. Skyrius rengė arba surinko medžiagą daugeliui Teismų tarybos posėdžiuose nagrinėjamų klausimų (išskyrus teisėjų korpuso formavimo ir kitus teismų personalo klausimus). Kadangi kiekviename posėdyje nagrinėjama vidutiniškai apie 12-15 klausimų, per metus teko parengti daug labai įvairios medžiagos: Teismų taryboje tvirtinamų ar aprobuojamų norminių aktų projektų, surinkti ir apibendrinti duomenis iš teismų, parengti išvadas, statistinių duomenų analizes, apibendrinimus įvairiais teismų veiklos klausimais ir pan.

1.3. Parengti 83 Teismų tarybos nutarimų projektai įvairiais teismų bei teismų savivaldos institucijų veiklos klausimais.

1.4. Surašyta 13 Teismų tarybos posėdžių protokolų.

1.5. Organizuotas Teismų tarybos nutarimų vykdymas: parengti įvairių raštų projektai Seimui, Vyriausybei, Finansų, Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijoms, teismams, kuriuose išdėstytos teismų veiklos problemos, dėl kurių sprendimo Teismų taryba nutarė kreiptis į

atitinkamas institucijas, parengti teisės aktų projektai ir kt. Surinkta ir apibendrinta informacija apie Teismų tarybos nutarimų įgyvendinimą.

2. Teismų tarybos nutarimais sudarytų darbo grupių aptarnavimas

2.1. Pagal kompetenciją Skyrius aptarnauja Teismų tarybos sudarytas nuolatinės ar laikinąsias komisijas (darbo grupes), skirtas įvairiems su teismų veikla susijusiems klausimams spręsti. Ataskaitiniais metais suorganizuoti 92 Teismų tarybos pavedimu sudarytų darbo grupių posėdžiai, atlikti įvairūs apibendrinimai, analizės reikalingi įgyvendinti grupėms pavestus uždavinius, parengti išvadų, pasiūlymų projektai, ieškota užsienio valstybių teisės aktų analogiškais klausimais, daryti jų vertimai, rinkti grupės darbui reikalingi duomenys, surašyti darbo grupių posėdžių protokolai. Skyriaus darbui, aptarnaujant Teismų tarybos nutarimais sudarytas darbo grupes, pailiustruoti pateikiame keletą pavyzdžių:

numeracija

2.1.1. Teismų tarybos 2005 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 13 P – 402 sudarytai darbo grupei „Dėl Lietuvos Respublikos teisėjų etikos taisyklių tobulinimo“ Skyriaus specialistai surinko ir išvertė į lietuvių kalbą įvairių šalių teisėjų etikos kodeksų, rinkinių bei taisyklių pavyzdžių: Italijos, Bulgarijos, Kroatijos, Serbijos kodeksus, Europos Tarybos Ministrų komiteto rekomendaciją, Visuotinės teisėjų chartijos nuostatus ir pan. Apibendrinus Lietuvoje galiojančių etikos kodeksų nuostatus, užsienio šalių praktiką, buvo parengtas Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekso projektas. Jis buvo pasiūlytas svarstyti darbo grupei. Darbo grupės pavedimu buvo surinktos ir susistemintos iš teismų gautos pastabos bei pasiūlymai. Teisėjų etikos kodekso projektas bus pateiktas tvirtinti gegužės mėnesį vykstančiame Visuotiniame teisėjų susirinkime.

2.1.2. Nuolat veikiančiai Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 263 sudarytai darbo grupei „Dėl teisėjų skaičiaus teismuose pagal faktinius darbo krūvius pasiūlymams pateikti“ Skyrius atliko apylinkių, apygardų, apygardų administracinių teismų darbo krūvių analizę.

2.1.3. Teismų tarybos 2004 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 307 sudarytai darbo grupei „Dėl teismų sprendimų, nuosprendžių, nutarimų ir nutarčių skelbimo internete tvarkos patvirtinimo“, nusprendusiai atsižvelgti į užsienio šalių patirtį šioje srityje, Skyrius apibendrino Slovakijos, Maltos, Ispanijos, Suomijos, Portugalijos, Prancūzijos, Anglijos, Airijos, Čekijos ir Vokietijos teisės normas, reglamentuojančias teismų sprendimų viešą skelbimą. Atsižvelgusi į pateiktą apibendrinimą, darbo grupė parengė minimo norminio akto projektą.

2.1.4. Teismų taryba 2005 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 13 P – 380 sudarė darbo grupę „Dėl teismo šaukimų ir kitų procesinių dokumentų įteikimo tvarkos tobulinimo“. Siekdamas kuo išsamiau išanalizuoti teismų dokumentų įteikimo tvarką, Skyrius apklausė apylinkių teismus, kokiomis paslaugomis – Lietuvos pašto ar kurjerių tarnybų – jie naudojasi, kiek moka už paslaugas, kokia teikiamų paslaugų kokybė, kurios paslaugos jiems atrodo priimtinesnės. Gauta informacija buvo apibendrinta ir pateikta lentelėse darbo grupei. Siekiant suderinti visų suinteresuotų šalių interesus, buvo užklaustas Lietuvos paštas bei įvairios kurjerių tarnybos dėl teikiamų paslaugų kokybės tobulinimo ir tolimesnio bendradarbiavimo su teismais galimybės.

2.1.5. Teismų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 13 P – 350 sudarytai darbo grupei „Dėl teisėjų darbo užmokesčio analizės“ Skyriaus specialistai surinko įvairių užsienio šalių įstatymus dėl teisėjų atlyginimų, pensijų bei socialinių garantijų, jų gerinimo bei tobulinimo klausimais, taip pat surinko informaciją apie Lietuvoje dirbančių teisininkų darbo užmokesčių.

2.1.6. Teismų taryba 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 13 P – 348 sudarė darbo grupę „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto“. Buvo pateikti pasiūlymai, kaip patobulinti kai kuriuos procesinius dokumentus, tuo siekiant sėkmingiau įgyvendinti teisminės mediacijos projektą.

3. Teismų veiklos analizavimas, atskirų kategorijų bylų apibendrinimai

3.1. Ataskaitiniais metais ir toliau analizuotas teismų organizacinis darbas, siekiant išaiškinti tiek teigiamus teismų veiklos poslinkius, tiek tobulintinas teismų veiklos organizavimo sritis. Atlikti atskirų kategorijų bylų apibendrinimai, siekiant išaiškinti ir pateikti reikiamus duomenis Lietuvos ir Europos Sąjungos institucijoms.

3.2. Vadovaujantis Administravimo teismuose nuostatų 22 punktu, Skyrius apibendrina teismų pateiktus duomenis apie bylas, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 1 metus. Apibendrintos užsitęsusių bylų nagrinėjimo priežastys pateikiamos Teismų tarybai. Apibendrinimo tikslas - užkirsti kelią bylų nagrinėjimo vilkinimui, išaiškinti tobulintinas teismų posėdžių organizavimo sritis, kad būtų užtikrinta Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnyje įtvirtinta kiekvieno asmens teisė į jo bylos išsprendimą per įmanomai trumpiausią laiką. Apibendrinimo rezultatai parodė ne tik objektyvias priežastis, dėl kurių neįmanoma bylos išnagrinėti per trumpesnę laiką, bet ir teisėjų organizacinio darbo nesklandumus. Jiems šalinti, apygardų teismuose buvo organizuojami apylinkių teismų pirmininkų pasitarimai. Pasitarimų apygardų teismuose rezultatai aptarti Teismų taryboje. Numatytos priemonės išaiškėjusiems nesklandumams šalinti. Išaiškinus norminių aktų, reglamentuojančių teismų organizacinį darbą, netobulumus, jie siūlomi keisti ar papildyti. Atsižvelgiant į atliktą apibendrinimą, Teismų tarybos nutarimu, kurio projektą parengė Skyriaus specialistai, 2005 metais buvo pakeistas Administravimo teismuose nuostatų 22 punktas.

3.3. Vadovaujantis Nacionalinės teismų administracijos įstatymo 2 str. 1 d. 4 p., kas pusmetį atliekama apylinkių, apygardų bei apygardų administracinių teismų darbo krūvių analizė. Analizės tikslas – darbo krūvių teismuose optimizavimas. Per dideli darbo krūviai sąlygoja ilgą bylos nagrinėjimą, nes atidėjus teismo posėdį, jis gali būti skiriamas tik laisvą nuo posėdžių dieną. Dar neseniai kai kuriuose teismuose dėl didelio krūvio ir teisėjų trūkumo bylų posėdžių datos buvo skiriamos prieš kelis mėnesius, todėl atidėjus teismo posėdį kitas posėdis galėjo būti skiriamas tik po kelių mėnesių. Kas pusmetį sekant darbo krūvio teismuose dinamiką ir, atsižvelgus į jo pokyčius, Teismų tarybai patariant Respublikos Prezidentui dėl teisėjų skaičiaus teismuose nustatymo, dėl teisėjų skyrimo į laisvus teisėjų etatus teismuose, kuriuose darbo krūviai yra didžiausi, darbo krūvių pavyko normalizuoti. Tiesa, dar išliko jų netolygus pasiskirstymas. Didžiausią ir mažiausią darbo krūvių turinčių teismų darbo krūvio skirtumas dar pakankamai didelis ir jo visiškai suvienodinti galbūt ir neįmanoma, tačiau siekiama, kad darbo krūvis teismuose, turinčiuose didžiausią darbo krūvių, būtų sumažintas iki ilgamečio vidutinio darbo krūvio ribos. Analizės medžiaga pateikta Teismų tarybos nutarimu sudarytai darbo grupei „Dėl teisėjų skaičiaus apylinkių teismuose pagal faktinius darbo krūvius pasiūlymams pateikti“. Ši darbo grupė teikia pasiūlymus Teismų tarybai dėl teisėjų skaičiaus teismuose.

3.4. Vykdamas Nacionalinės teismų administracijos įstatyme įtvirtintą funkciją – analizuoti materialinės ir procesinės teisės pažeidimų, lemiančių teismo sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pakeitimą bei panaikinimą, priežastis ir tendencijas - atlikta 2004 metais Klaipėdos apygardos ir 2005 metais Šiaulių apygardos teismų priimtų nutarčių, kuriomis buvo panaikinti ar pakeisti apylinkių teismų sprendimai bei nuosprendžiai, analizė. Kadangi Administracijos specialistams įstatymai nesuteikia teisės aiškinti įstatymų ar komentuoti klaidų teismų sprendimuose, atliekant apibendrinimą apsiribota tuo, kad iš apygardos teismų nutarčių buvo išrenkami ir sugrupuojami teismų daromi įstatymų, kitų teisės aktų pažeidimai, dėl kurių apygardų teismai panaikino ar pakeitė apylinkių teismų sprendimus, nuosprendžius ar nutartis. Taip buvo nustatyti įstatymai, kiti teisės aktai, dėl kurių netinkamo taikymo 2005 metais dažniausiai buvo naikinami arba pakeičiami teismų sprendimai. Analizės medžiaga buvo pateikta Teismų tarybai.

3.5. Remiantis Administracijos turimais bei iš teismų surinktais ir apibendrintais duomenimis, buvo parengta teismų darbo sąlygų apžvalga. Apžvalgos rezultatai parodė, kad teismų darbo sąlygos labai nevienodos, kad yra teismų, kuriuose darbo sąlygos gerintinos nedelsiant, nes

dėl posėdžių salių trūkumo trikdomas normalus teismo darbas, tuo tarpu investicinės programos, mūsų manymu, ne visiškai atspindi pačias aktualiausias, prioritetines finansavimo sritis. Teismų darbo sąlygų apžvalga buvo pateikta Teismų tarybos 2004 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 101 sudarytai darbo grupei „Teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti“, kad sprendžiant biudžetinių lėšų paskirstymo klausimus būtų atsižvelgta į neatidėliotinus klausimus.

3.6. Lietuvos Respublikos Seimo Narkomanijos prevencijos komisijos prašymu atlikta 2003-2004 metais išnagrinėtų baudžiamųjų bylų, susijusių su narkotikų gaminimu, prekyba, naudojimu, statistinė analizė. Surinkta informacija apie tokių bylų skaičių, nuteistų ir išteisintų asmenų skaičių, bausmių dydžius, konfiskuotų narkotikų kiekį, apskustų nuosprendžių skaičių, konfiskuoto turto kiekį. Analizės medžiaga pateikta minėtai komisijai.

3.7. Teisingumo ministerijos prašymu apibendrinta informacija apie civilines bylas, kuriose reikalavimas neviršija 1000 bei 7000 Lt. Informacija reikalinga Europos Sąjungos Tarybos Civilinės teisės komitetui, kuris svarsto Europos Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio Europos reikalavimų dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą. Šiuo projektu siekiama sukurti procesą, skirtą smulkių bylų (piniginių ir nepiniginių reikalavimų iki 2000 eurų) nagrinėjimui.

3.8. Teisingumo ministerijos prašymu atliktas informacijos apie bylas, susijusias su privačios žemės paėmimu visuomenės poreikiams, apibendrinimas. Rengiant informaciją, surinkti atitinkami duomenys iš apygardų administracinių teismų, jie apibendrinti, parengti atsakymai į klausimus.

4. Teismų savivaldos institucijų veiklos apibendrinimai

4.1. Atliktas Teismų tarybos veiklos 2005 metais apibendrinimas. Kadangi Teismų tarybos veiklos forma yra posėdžiai, o sprendimų – Teismų tarybos nutarimai, buvo apibendrinti Teismų tarybos 2005 metais priimti 102 nutarimai. Jie buvo sugrupuoti pagal sprendžiamas problemas. Paaiškėjo, kad daugiausia nutarimų buvo priimta teisėjų korpuso formavimo klausimais, dėl parengtų teisės aktų projektų aprobavimo ar tvirtinimo, darbo grupių sudarymo iškilusioms problemoms spręsti, finansinių klausimų. Kas dveji metai, ruošiant medžiagą Visuotiniam teisėjų susirinkimui, rengiama labai išsami Teismų tarybos veiklos apžvalga, kurioje be Teismų tarybos nuveikto darbo, išspręstų problemų išdėstomos ir spręstinos teismų veiklos problemos, tobulintini įstatymai ir pan.

4.2. Vykdydamas įstatymų pavestą funkciją, Skyrius 2 kartus per metus (kas pusmetį) renka duomenis, kaip vykdomi Teismų tarybos priimti sprendimai, kaip teismai įgyvendina jiems pavestas užduotis, vykdo su teismų organizacine veikla susijusius Teismų tarybos patvirtintus norminius aktus. Jei paaiškėja, kad Teismų tarybos nutarimas neįgyvendintas, teismai paraginami nedelsiant imtis priemonių jam įgyvendinti. Apie Teismų tarybos nutarimų įgyvendinimą, likusius neįgyvendintus Teismų tarybos nutarimus informuojama Teismų taryba. Teismų taryba apsveria, kas trukdo įgyvendinti Teismų tarybos nutarimą, ir priima sprendimą šiuo klausimu. Galima paminėti įsisenėjusį klausimą – Hipotekos skyrių prie apylinkių teismų reorganizavimą. Spręsti šį klausimą įstatyminiu lygiu sutiko Teisingumo ministerija, tačiau iki šiol klausimas neišspręstas.

4.3. Vadovaudamasis Administravimo teismuose nuostatų 20 punktu, Skyrius renka informaciją apie teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą, Lietuvos apeliacinį teismą ir Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą) administracinę veiklą, organizacinį darbą.

4.4. Įvairiems teismų veiklos klausimams, iškilusioms problemoms spręsti sudaromos darbo grupės (komisijos), todėl suprantama, kad labai svarbu, jog sudaryta darbo grupė (komisija) tinkamai, kvalifikuotai ir operatyviai išspręstų jai pavestą klausimą. Skyrius kasmet atlieka Teismų tarybos nutarimais sudarytų darbo grupių (komisijų) veiklos apžvalgą, kurioje išdėsto, kaip buvo išspręstas grupei pavestas klausimas, o jei klausimas neišspręstas - kaip toliau vyksta darbo grupės

darbas. Apžvelgiamas kiekvienos grupės atliktas darbas, jo rezultatai, klausimo sprendimo metu iškilusios problemos bei numatyti būdai joms spręsti. Su darbo grupių veiklos apžvalga kasmet supažindinama Teismų taryba.

5. Dalyvavimas teisės aktų rengimo darbo grupėse, komisijų veikloje

- 5.1. Dalyvauta Teisinio darbo stažo pripažinimo komisijos veikloje.
- 5.2. Dalyvauta Nepilnamečių justicijos 2004-2008 metų programos valdymo komiteto veikloje.
- 5.3. Dalyvauta Teismų tarybos nutarimais sudarytų darbo grupių veikloje:
 - 5.3.1. „Dėl teisėjų skaičiaus apylinkių teismuose pagal faktinius darbo krūvius pasiūlymams pateikti“;
 - 5.3.2. „Respublikos apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismuose dirbančių pagal darbo sutartis darbuotojų pareigybių pavadinimams suvienodinti ir jų skaičiui teismuose nustatyti“;
 - 5.3.3. „Problemoms, susijusioms su teisėjo padėjėjo instituto įgyvendinimu, spręsti“;
 - 5.3.4. „Dėl bandomojo teisminės mediacijos projekto“.

6. Teisės aktų projektų rengimas, teisinių išvadų teikimas

- 6.1. Parengtas Lietuvos Respublikos 2005 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas.
- 6.2. Parengtas Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 49 straipsnio papildymo įstatymo projektas.
- 6.3. Parengtos pastabos Vidaus reikalų ministerijai dėl Informacijos apie teistus, suimtus ir patrauktus baudžiamojon atsakomybėn asmenis registro nuostatų projekto.
- 6.4. Parengtos pastabos Vidaus reikalų ministerijai dėl Nusikalstamų veikų registro nuostatų projekto.
- 6.5. Parengtos pastabos Vidaus reikalų ministerijai dėl Ieškomų asmenų registro nuostatų projekto.
- 6.6. Parengtos pastabos Vidaus reikalų ministerijai dėl Vaiko gerovės valstybės politikos strategijos ir jos įgyvendinimo priemonių 2005-2012 metų plano projekto.
- 6.7. Parengtas Tarnybinių automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo teismuose ir Administracijoje tvarkos projektas.
- 6.8. Parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. 1341 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo biudžetinėse įstaigose“ pakeitimo projektas.
- 6.9. Parengtas Teismų tarybos 2002 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 1 patvirtinto Teismų tarybos reglamento 32, 46, 47, 48 punktų pakeitimo projektas.
- 6.10. Parengtas Teismų tarybos 2002 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 11 patvirtintų Administravimo teismuose nuostatų 11.3.3 punkto pakeitimo bei nuostatų papildymo 18.8 punktu projektas.
- 6.11. Užsienio reikalų ministerijai pareikštos pastabos dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 789 pakeitimo projekto.
- 6.12. Parengtos pastabos dėl Baudžiamojo kodekso, Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo projektų.

7. Pareiškimų, skundų nagrinėjimas, piliečių aptarnavimas

7.1. 2005 metais Skyrius gavo 147 pareiškimus (skundus, prašymus, raštus), priskirtus Skyriui pagal kompetenciją.

7.2. Dažniausiai skundžiamasi teismų sprendimais. Tokiais atvejais paaiškinama teismo sprendimų apskundimo teisė, galimybė kreiptis dėl bylos atnaujinimo, teismo sprendimo apskundimo termino pratęsimo, paaiškinama kreipimosi dėl papildomo teismo sprendimo priėmimo galimybė, kreipimosi dėl sprendimo ar sprendimo vykdymo išaiškinimo tvarka, pastabų dėl teismo posėdžio protokolo pateikimo galimybė ir daugelis kitų proceso įstatymuose reglamentuotų klausimų.

7.3. Jei skundžiamasi teismų organizacinio darbo, teismų administravimo klausimais, tokie skundai persiunčiami teismų administracinės veiklos priežiūros subjektui (skundžiamo ar aukštesnės instancijos teismo pirmininkui).

7.4. Dalis prašymų būna dėl informacijos suteikimo. Paaiškinama kreipimosi į Europos Žmogaus Teisių Teismą tvarka, kreipimosi dėl teismo leidimų išdavimo tvarka, kuriam teismui teisingas ieškinys, kreipimosi nemokamos teisinės pagalbos tvarka ir dėl daugelio kitų besikreipiantiems asmenims rūpimų klausimų.

7.5. Priimti į Administraciją atvykę 55 piliečiai. Jiems suteikta reikalinga informacija. Atvykę asmenys paprastai prašo labai įvairiapusiškos ir išsamios informacijos jiems rūpimais klausimais. Kadangi priėmimo laikas neribojamas, vieno asmens ar jų grupės priėmimas kartais užsitęsia valandą ir ilgiau.

8. Informacijos apie teismų veiklą teikimas Europos Sąjungos bei Lietuvos institucijoms

8.1. JAV ambasada Lietuvoje pateikti atsakymai į klausimus apie Lietuvos teismuose išnagrinėtas bylas, susijusias su žmonių prekyba.

8.2. Teisingumo ministerijai pateikta informacija apie bylas, susijusias su privačios žemės paėmimu visuomenės poreikiams.

8.3. Europos Tarybos Komisijai parengti atsakymai į pateiktus klausimus apie Lietuvos teismų veiklą.

8.4. Europos ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai parengta informacija pagal pateiktą klausimą, sudarytą kartu su Europos Komisija.

8.5. Parengti atsakymai į PHARE ekspertų pateiktus klausimus.

8.6. Užsienio reikalų ministerijai pateikta informacija, susijusi su ekonominės laisvės indekso nustatymu. Šis indeksas yra svarbi pasaulio verslo visuomenės nuomonės formavimo priemonė ir šalies ekonominio patikimumo užsienio investuotojams rodiklis. Pateikti atsakymai į daugelį klausimų, susijusių su teismų sistema, teismų nepriklausomumu, teisėjų statusu ir pan., naudojamų Lietuvos ekonominės laisvės indeksui nustatyti.

8.7. Vaiko teisių kontrolieriaus įstaigai pateikta informacija prašomais klausimais. Tuo tikslu buvo surinkti ir apibendrinti atitinkami duomenys, reikalingi įvertinti įvaikinimo procedūrą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo bei keitimo tikslingumą.

8.8. Pateikti atsakymai Teisingumo ministerijai į Europos Komisijos Teisingumo, laisvės ir saugumo direktorato klausimą, kuris buvo sudarytas Europos Komisijai rengiant pasiūlymą dėl tam tikrų procesinių teisių baudžiamajame procese, taikomų Europos Sąjungoje.

8.9. Vyriausybei pateikta informacija dėl Antikorupcinių priemonių plano vykdymo.

8.10. Skyrius pateikė atsakymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) ataskaitos formose pateiktus klausimus dėl konvencijų Nr. 105, 29, 138 nuostatų taikymo Lietuvos Respublikoje. Lietuvos Respublika, būdama TDO narė, yra prisiėmusi įsipareigojimus šiai organizacijai, tarp jų – teikti informaciją apie Lietuvos Respublikos įstatymus, jų atitikimą ratifikuotų TDO konvencijų nuostatomis.

8.11. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pateikta apibendrinta informacija, susijusi su santuokos nutraukimo bylomis. Pateikti apibendrinti statistiniai duomenys dėl santuokos nutraukimo vieno iš sutuoktinių iniciatyva, kurie bus reikalingi vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. spalio 11 d. pavedimą Nr. 27-6950.

8.12. Teisingumo ministerijai pateikti atsakymai į Europos Tarybos Teisės reikalų generalinio direktorato raštą, kuriuo buvo prašoma pateikti duomenis naujam Europos teisingumo efektyvumo komisijos (CEPEJ) raportui “European Judicial Systems – Facts and Figures”. Klausimai skirti Lietuvos teisinei sistemai.

8.13. Užsienio reikalų ministerijai pateikti reikiami duomenys dėl nacionalinių teismų sprendimų nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų bylose. Šie duomenys reikalingi Tarptautiniam baudžiamajam teismui, kuris įgaliotas vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už nusikaltimus žmoniškumui, genocidą, karo nusikaltimus. Užsienio reikalų ministerijai pateikti statistiniai duomenys apie apygardų teismuose išnagrinėtas tokio pobūdžio bylas bei teismų priimtus nuosprendžius šiose bylose.

8.14. Atliekama įvairių institucijų susižinojimo su teismais ar teismų susižinojimo su įvairiomis institucijomis aktualiais teismų veiklos klausimais (išskyrus teisingumo vykdymą) funkcija. Vykdydamas šį darbą, Skyrius pateikia teismams, kitoms institucijoms gautą reikiamą informaciją. 2005 metais Skyriaus pateikta informacija:

8.14.1. Generalinei prokuratūrai pateiktas priminimas dėl ikiteisminio tyrimo baudžiamųjų bylų puslapių skaičiaus, nustatyto Archyvo departamento teisės aktu, neviršijimo;

8.14.2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prašymu teismams išsiųsta informacija apie pasitaikančius vykdomųjų raštų siuntimo tvarkos pažeidimus;

8.14.3. Teismams pateikta Lietuvos advokatų tarybos informacija apie įvyksiantį Visuotinį advokatų susirinkimą;

8.14.4. Teismams pateikta Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos informacija dėl duomenų apsaugos;

8.14.5. Teismams pateikta informacija dėl vienodos teismų praktikos formavimo, taikant įkainius už dokumentų kopijavimą civilinėse bylose;

8.14.6. Teismams pateikta informacija apie Informacijos ir ryšių departamento prie VRM pastabas dėl Pažymų apie bylos nagrinėjimo teisme rezultatus pildymo trūkumų;

8.14.7. Teismams pateikta informacija apie Sveikatos apsaugos ministerijos pastabas dėl to, kad teismai nutartyse ne visada nurodo medicininių priemonių taikymo laiką bei stebėjimo sąlygas;

8.14.8. Teisingumo ministerijos informacija apie Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo įgyvendinimą;

8.14.9. Lietuvos Respublikos valstybės atstovo Europos Žmogaus Teisių Teisme informacija teismams;

8.14.10. Teisingumo ministerijos informacija dėl įpareigojimo registruoti neidentifikuotus automobilius;

8.14.11. Teismams pateiktos Vilniaus banko pastabos dėl įsiteisėjusių nutarčių žymėjimo;

8.14.12. Teismams pateiktas Notarų rūmų prašymas dėl sprendimų nuorašų dėl pripažinimo neveiksniais siuntimo Notarų rūmams;

8.14.13. Teismams pateikta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo informacija dėl mokesčio už civilinės bylos kopijavimą;

8.14.14. Teismams pateikta Migracijos departamento prie VRM informacija dėl teisinės pagalbos užsieniečiams teikimo problemų.

9. Kita veikla

9.1. Vadovaujantis Teismų tarybos 2002 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 64 patvirtintos Teismo posėdžių koordinavimo didelės apimties bei sudėtingose bylose tvarkos 7 punktu, Skyrius atlieka teismo posėdžių koordinavimą didelės apimties bei sudėtingose bylose, siekiant užtikrinti didelės apimties bei sudėtingų bylų nagrinėjimo operatyvumą bei išvengti, kad teismuose tuo pačiu laiku nebūtų nagrinėjamos bylos, kuriose dalyvauja tie patys asmenys. Vykdamas Administracijai pavestą funkciją, gavus teismo pranešimą apie didelės apimties ar sudėtingos bylos nagrinėjimą, nedelsiant apie tai pranešama kitiems teismams, prašant nurodytu laiku neskirti teismo posėdžių bylose, kuriose dalyvauja tie patys advokatai.

9.2. Įgyvendinant Teismų įstatymo 125 straipsnio 5 punkte Administracijai nustatytą funkciją, Skyrius organizuoja, kad teismai būtų centralizuotai aprūpinami blankais, todėl pagal kompetenciją Skyrius dalyvauja sprendžiant klausimus, susijusius su bylų procesinių dokumentų blankų spausdinimu: su spaustuve derinami spausdinio maketai, organizuojamas blankų užsakymas, reikiama atvejais rengiamas blanko formos projektas.

9.3. Kasmet keičiasi ikiteisminio tyrimo teisėjai. Skyrius surenka duomenis iš apylinkių teismų, koks apylinkės teismo teisėjas pakeis esantį ikiteisminio tyrimo teisėją, sudaro naują ikiteisminio tyrimo teisėjų sąrašą, nurodydamas reikiamus jų duomenis (telefono numerį ir pan.). Šis ikiteisminio tyrimo teisėjų sąrašas pateikiamas susipažinti Teismų tarybai. Teismų tarybai pritarus, sąrašas išsiuntinėjamas ikiteisminio tyrimo įstaigoms.

9.4. Nuolat kaupiami duomenys apie teisėjų specializaciją. Sudaromi sąrašai teisėjų, kurie specializuojasi atskirų kategorijų byloms (civilinėms, baudžiamosioms, vaikų ir šeimos, darbo, bankroto) nagrinėti. Atliekama teisėjų specializacijos kaitos apskaita. Apie tai informuojama Teisingumo ministerija, kurios kompetencijoje teisėjų mokymo organizavimas.

9.5. Aiškinamos teismų veikloje atsirandančios problemos, pateikiama medžiaga Teismų tarybai dėl jų sprendimo, pvz., parengiamas ir pateikiamas Teismų tarybai norminio akto pakeitimo ar papildymo projektas.

9.6. Teikiama informacija teismų pirmininkams, teismų valstybės tarnautojams jiems rūpimais klausimais. Tai padeda išaiškinti tobulintinus norminius aktus (duomenys apie Skyriaus parengtus projektus pateikti šioje ataskaitoje), atskirais atvejais kreipiamasi į Teismų tarybą dėl įpareigojimo parengti norminio akto išaiškinimą.

9.7. Vykdamas Administravimo teismuose nuostatų 20 punktą, renkama ir apibendrinama informacija, susijusi su teismų administracinės veiklos priežiūra (administracinės veiklos priežiūros planai, bylų paskirstymo tvarka, duomenys apie užsitęsusių bylų nagrinėjimą).

Perspektyvos 2006 metams

Rengti pasiūlymus Teismų tarybai dėl tobulintinų teismų ir teismų savivaldos institucijų organizacinės veiklos sričių; rengti norminių aktų, tobulinančių teismų, teismų savivaldos institucijų organizacinę veiklą, projektus; teikti pasiūlymus dėl darbo grupių sudarymo klausimams, kurie nėra Administracijos kompetencijoje, spręsti; tobulinti Skyriaus darbą, skirti didelį dėmesį Skyriaus darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, administracinių gebėjimų stiprinimui.

TEISMŲ STRATEGINIO VYSTYMO SKYRIUS

Teismų strateginio vystymo skyrius (toliau – Skyrius), įgyvendindamas pagrindinius uždavinius:

- sudaro Administracijos biudžeto ir investicinių programų projektus;
- planuoja Administracijos asignavimų poreikius ir paskirsto gautus asignavimus pagal funkcinę biudžetinę klasifikaciją, rengia strateginius veiklos planus;
- planuoja apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų asignavimų poreikius ir rengia biudžeto asignavimų paskirstymo teismams projektus;
- organizuoja Administracijos ir teismų bendradarbiavimą su kitų valstybių bei tarptautinėmis institucijomis teismų savivaldos, administravimo ir kitais teismų veiklos klausimais;
- veda teismų užimamų patalpų apskaitą, nagrinėja teismų paraiškas dėl patalpų remonto, rekonstrukcijos bei teikia pasiūlymus Teismų tarybai dėl teismų patalpų remonto tikslingumo ir prioritetų.

Strateginio planavimo proceso metu Skyrius nuolat analizuoja aplinkos veiksnių įtaką institucijos ir teismų veiklai, svarsto ir numato, kaip efektyviausiai panaudoti turimus finansinius, materialinius ir darbo išteklius užsibrėžtiems tikslams pasiekti. Svarbiausia tai, jog institucijos ištekliai ir veikla planuojama taip, kad būtų pasiektas konkretus rezultatas per tam tikrą laikotarpį.

Įgyvendinant šiuos tikslus, analizuojami Administracijos ir teismų ekonominiai finansiniai rodikliai einamaisiais metais, jų pokyčiai per pastaruosius keletą metų; surenkami teismų lėšų poreikiai einamaisiais ir ateinančiais metais, jie apibendrinami, analizuojami; rengiami teismams numatomų skirti asignavimų paskirstymo projektai; rengiami raštai Vyriausybei ir Seimui dėl teismų finansavimo; dalyvaujama Teismų tarybos nutarimais sudarytų darbo grupių veikloje, Teismų tarybos pavedimais renkama konkreti informacija iš teismų, ji apibendrinama, analizuojama, rengiami įvairūs projektai.

Skyrius taip pat konsultuoja teismus statybos ir remonto darbų organizavimo ir sąmatinių skaičiavimų klausimais, teikia praktinę ir metodinę pagalbą teismams biudžeto formavimo, lėšų naudojimo klausimais, atlieka teismų finansinės atskaitomybės analizę.

1. Teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą, Lietuvos apeliacinį teismą ir Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą) biudžeto projektų formavimas

1.1. Parengta 2004 metų teismų finansavimo, lėšų panaudojimo ir finansinės būklės analizė. Šioje apžvalgoje įvertinti 2004 metais skirti biudžeto asignavimai, jų pokytis palyginus su 2003 metais. Įvertintas darbo užmokesčio fondo trūkumas teismuose.

1.2. Išnagrinėtos teismų sąmatos, faktinės išlaidos, gauti asignavimai. Faktinių išlaidų pokyčiai analizuoti pagal išlaidų grupes, nustatyta faktinių išlaidų struktūra. Gauti rezultatai pavaizduoti grafiškai. Šioje apžvalgoje taip pat pateiktos kreditorinio ir debitorinio įsiskolinimo sumos, šių įsiskolinimų pokytis per metus pagal teismus ir išlaidų straipsnius. Taip pat nagrinėtas ilgalaikio ir trumpalaikio turto judėjimas, šio turto pokyčiai dėl naujų įsigijimų, turto nurašymo. Apžvalgoje atspindėta teismų finansinė būklė aptartais aspektais.

1.3. Iš teismų surinktos 2005 metų programų sąmatų forma BFP-1, išlaidų prekėms ir paslaugoms apskaičiavimo forma BFP-2, darbo užmokesčio apskaičiavimo forma BFP-3. Šiose formose teismai pasitvirtino 2005 metams skirtus asignavimus pagal išlaidų straipsnius ir ketvirčiais. Šie duomenys buvo susisteminti ir apibendrinti, parengta bendra teismų 2005 metų išlaidų straipsnių suvestinė.

1.4. Iš teismų surinkta ir apibendrinta informacija, kokioms reikmėms panaudotos sutaupytos lėšos, kurios susidarė dėl laikinai laisvų teisėjų etatų.

1.5. Iš teismų surinkta ir apibendrinta informacija apie 2004 metais taikytą indeksavimo koeficientą ir papildomų lėšų poreikį valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui 2005 metais.

1.6. Papildytos kiekvieno teismo veiklos 2001-2005 metų pagrindinių rodiklių suvestinės, apibūdinančios teismų darbo sąlygas, per minėtą laikotarpį gautų asignavimų dydžius, išlaidų struktūrą, lėšų panaudojimo efektyvumą. Parengtos vidutinių rodiklių atskirose teismų grupėse pagal teisėjų skaičių, taip pat atskirai apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų suvestinės.

1.7. Iš teismų surinkta informacija apie 2005 metais patvirtintus teismų darbuotojų (teisėjų, valstybės tarnautojų, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) etatus ir jų darbo užmokestį. Parengtos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, etatų, tarnybinių atlyginimų dydžių (koeficientais) ir darbo užmokesčio fondų teismuose lyginamosios analizės.

1.8. Iš teismų surinkta ir apibendrinta informacija apie priimtus teisėjų padėjėjus bei papildomų teisėjų padėjėjų etatų steigimo poreikį teismuose.

1.9. Parengtas papildomo teismų finansavimo poreikio 2005 metų II pusmečiui projektas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 4 d. nutarimu Nr. 361 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio didinimo“ nustatyto minimalios mėnesinės algos padidinimo nuo 2005 m. liepos 1 d. iki 550 Lt.

1.10. Surinkti teismų biudžeto lėšų poreikiai 2006 metais, atlikti ekonominiai-finansiniai skaičiavimai, suformuoti ir optimizuoti keli teismų biudžeto lėšų poreikių variantai.

1.11. Finansų ministerijai pateikus 2006 metų asignavimų apimtis teismams, parengtas numatytų asignavimų 2006 metais paskirstymo teismams projektas, kuris pateiktas Teismų tarybos 2004 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 101 sudarytos darbo grupės „Teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti“ svarstymui.

1.12. Surinkti teismų 2006–2008 metų strateginiai veiklos planai (1a forma, 1b forma (2 programos), 1 lentelė, 2 lentelė, 3 lentelė, 4 lentelė, BF-1 forma Programų sąmatos, BF-2 forma Išlaidų prekėms ir paslaugoms apskaičiavimas, BF-3 forma Darbo užmokesčio apskaičiavimas). Analizuotos teismų pateiktos programų sąmatos (BF-1 forma), darbo užmokesčio apskaičiavimas (BF-3 forma).

1.13. Parengtos BF-1 Programų sąmatų (bylų nagrinėjimo ir spec. programos) ir BF-3 Darbo užmokesčio apskaičiavimo suvestinės, kurios pateiktos Lietuvos Respublikos finansų ministerijai.

1.14. Finansų ministerijai skyrus papildomų lėšų, parengtas papildomų asignavimų 2005 metais paskirstymo teismams projektas. Lėšų paskirstymo projektas apsvaistytas Teismų tarybos 2004 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 101 sudarytos darbo grupės „Teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti“ posėdyje.

1.15. Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei ir Finansų ministerijai parengti raštų projektai dėl papildomų lėšų skyrimo teismams 2005 ir 2006 metais.

1.16. Surinkta informacija apie teismų apsaugą ir apibendrinti duomenys pateikti Teismų tarybai.

1.17. Surinktos ir apibendrintos statybos darbų sąmatos, teismų paraiškos apie statybos-remonto darbų poreikį 2006 metais, analizuoti 2006 metais teismų pastatų remonto poreikiai ir apibendrinti duomenys pateikti darbo grupės „Teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti“ posėdyje. Asignavimai remonto darbams buvo skirti teismams, kurių būklė (stogas, langai, šildymo sistemos) ir darbo sąlygos (vidaus patalpos – kabinetai, salės, santechniniai mazgai) prasčiausios bei kuriuose reikėjo pabaigti pradėtus remonto darbus.

1.18. Kaupiama ir analizuojama projektinė-sąmatinė dokumentacija, susijusi su teismų sistemoje naudojamu nekilnojamuoju turtu. Atnaujinami ir tikslinami duomenys apie teismų pastatus Administracijos elektroninėje duomenų bazėje.

1.19. Teikiama metodinė ir praktinė pagalba teismams ekonominiais-finansiniais, teismo pastatų ir patalpų statybos, rekonstrukcijos, remonto ir techninės inventORIZacijos klausimais.

2. Administracijos biudžeto projektų formavimas

2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinus valstybės biudžeto asignavimų paskirstymą pagal programas, parengta Administracijos suvestinė valstybės biudžeto išlaidų sąmata su skaičiavimais, paskirstyta ketvirčiais, patikslinti darbo užmokesčio ir kitų išlaidų skaičiavimai, patikslintas 2005 metų strateginis veiklos planas.

2.2. Analizuojamas skirtų lėšų panaudojimas, tikslinama valstybės biudžeto išlaidų sąmata.

2.3. Parengta ir pateikta Finansų ministerijai Administracijos 2004 metų programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaita.

2.4. 2005 gegužės 4 d. patvirtinus naują Administracijos struktūrą, perskaičiuotas darbuotojų etatų skaičius, lėšų poreikis darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui.

2.5. Vadovaujantis Strateginio planavimo metodika, parengtas 2006-2008 Administracijos strateginis veiklos planas, atlikti biudžeto lėšų poreikio ekonominiai-finansiniai skaičiavimai. Užpildytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 902 patvirtintos strateginio plano formos - 1a forma, 1b forma (4 programos), 1 lentelė, 2 lentelė, 3 lentelė, 4 lentelė. Atlikus išorinės ir vidinės aplinkos veiksnių bei SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių) analizę, numatyta Administracijos misija, strateginiai tikslai, vykdomų programų tikslai, uždaviniai, priemonės bei vertinimo kriterijai.

2.6. Parengti Administracijos investicijų projektai, kuriuos siūlyta įtraukti į Valstybės investicijų programos projektą.

2.7. Administracijos 2006-2008 metų biudžeto bei investicinių programų projektai pateikti Teismų tarybai tvirtinti.

2.8. Parengti raštų projektai Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei, Finansų ministerijai dėl papildomų lėšų skyrimo 2005, 2006 metais.

2.9. Finansų ministerijai skyrus papildomų lėšų 2005 metais, parengtas papildomų asignavimų paskirstymas programoms.

2.10. Kartu su kitais struktūriniais padaliniais dalyvauta rengiant norminius dokumentus, susijusius su Administracijos veikla.

2.11. Užtikrinamas ekonominių analizių pateikimas vadovybei bei kitoms suinteresuotoms institucijoms, teikiami siūlymai dėl ekonominės veiklos rodiklių pagerinimo, nuolat teikiama metodinė ir praktinė pagalba teismams ekonominiais-finansiniais klausimais.

3. Tarptautinis bendradarbiavimas

3.1. Sėkmingai baigtas penkerius su puse metų trukęs dvišalis projektas pagal Administracijos ir Švedijos nacionalinės teismų administracijos bendradarbiavimo sutartį „Teismų sistemos stiprinimas ir teismų administravimo vystymas Lietuvoje“ ir parengta paskutinio – Pareigų restruktūrizavimo teismuose – projekto baigiamoji ataskaita. Viena iš dvišalio projekto veiklos kryptių buvo susijusi su teisėjų padėjėjų pareigybe. Projekto pradžioje teisėjų padėjėjai buvo tik aukštesnės grandies teismuose (Lietuvos Aukščiausiajame Teisme, Lietuvos apeliaciniame teisme ir

Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme). Vykdamas projektą buvo susipažinta su Švedijos patirtimi, vyko diskusijos dėl teisėjų padėjėjų reikalingumo bei jų funkcijų ir buvo pasiekta nemaža pažanga. 2002 metais priėmus Teismų įstatymo naują redakciją, teisėjų padėjėjų etatai buvo įsteigti ir apylinkių bei apygardų teismuose. Taip pat galima paminėti, kad rengiant teisėjo padėjėjo pareigybės aprašymą bei organizuojant jau dirbančių teisėjų padėjėjų darbą buvo pasinaudota projekto metu įgyta patirtimi, atsižvelgta į teisėjų padėjėjų darbo organizavimą Švedijos teismuose.

3.2. Duota interviu Švedijos nacionalinės teismų administracijos leidiniui apie Lietuvos ir Švedijos bendradarbiavimą, Administracijai aktualius klausimus, taip pat išversti Lietuvos atstovo (teismo pirmininko) atsakymai, pateikta papildoma informacija apie Lietuvos teismų sistemą.

3.3. Administracija aktyviai dalyvavo Europos teismų tarybų tinklo, vienijančio ES šalių nepriklausomas nuo vykdomosios valdžios teismų savivaldos institucijas, veikloje. Organizuoti Administracijos atstovų vizitai į Barselonoje birželio 2-3 d. vykusią Europos teismų tarybų tinklo (toliau - ETTT) metinę konferenciją, kurioje buvo pristatyta ETTT darbo grupės, analizavusios teisėjų veiklos vertinimo procedūras Europos valstybėse, ataskaita; Madride rugsėjo 15-16 d. vykusį seminarą, kuriame buvo pristatytas ETTT tinklapis.

3.4. Parengti atsakymai į ETTT darbo grupės „Tarybų misija, vizija, nuostatai ir kiti svarbūs klausimai“ klausimą, pateikta informacija apie Teismų tarybą ir Administraciją ETTT tinklapiui, išversti atsakymai į ETTT darbo grupės „Teisėjų elgesys“ klausimą apie teisėjų etiką ir drausminę atsakomybę.

3.5. Administracijos patirtimi domisi naujai įsteigtos ar savo veiklą reformuojančios analogiškos kitų šalių institucijos. Tuo tikslu buvo organizuoti Latvijos teismų administracijos (2005 m. gegužės 25 d.) bei pagal ES-JTVP projektą „Teismų reforma ir parama teismų administravimo srityje“ Ukrainos teismų administracijos (2005 m. lapkričio 16 d.) delegacijų vizitai, kurių metu svečiai susipažino su Lietuvos teismų savivaldos, administravimo sistema, Administracijos atliekamomis funkcijomis ir kt.

3.6. Kartu su Švedijos nacionaline teismų administracija organizuotas Administracijos ir Teismų tarybos atstovų dalyvavimas Latvijoje vykdomame PHARE projekte „Latvijos teismų gebėjimų stiprinimas“; organizuotas Lietuvos atstovų vizitas į 2005 m. spalio 11 d. Rygoje vykusį susitikimą Teismų administracijos nepriklausomumo klausimams aptarti; dalyvauta šiame susitikime.

3.7. Organizuoti Administracijos atstovų vizitai į Hagoje 2005 m. gegužės 2-3 d. vykusią konferenciją „Europos teismų sistemų vertinimas“, Indijoje (Lucknow) 2005 m. gruodžio 9-13 d. vykusią 6-ąją Tarptautinę pasaulio teismų pirmininkų konferenciją.

3.8. Organizuoti Stokholmo apeliacinio administracinio teismo teisėjų ir tarėjų susitikimai su Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo ir Vilniaus apygardos administracinio teismo atstovais 2005 m. spalio 24-25 d.

3.9. Dalyvauta susitikimuose su OECD ir ES ekspertais geresnės reguliavimo politikos ir jos įgyvendinimo klausimais.

3.10. Dalyvauta susitikime su Jungtinių Tautų eksperte ir Vilniaus 3 apylinkės teismo teisėjais nepilnamečių justicijos klausimais.

3.11. Dalyvauta susitikime su Finansų ministerijos atstovu dėl projekto „Parama teismų administravimui ir atstovavimui Lietuvos Respublikoje“. Pataisytas projektinis pasiūlymas pagal Finansų ministerijos pastabas. Šiuo metu projekto aprašymas yra toliau tikslinamas.

3.12. Parengti atsakymai į MONEYVAL klausimą (kova prieš pinigų plovimą).

3.13. Išversta: informacija apie teisėjų karjerą Švedijoje; klausimynas apie Tarybos reglamento 44/2001 taikymą; Latvijos teisminės valdžios įstatymo nuostatos apie teisėjų darbo užmokestį ir socialines garantijas.

3.14. Renkama informacija, rengiama apžvalga apie ES valstybių teismus, teisminės ir vykdomosios valdžios santykius, teismų savivaldos institucijas.

4. Kita veikla

4.1. Dalyvauta Teismų tarybos 2003 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 101 sudarytos darbo grupės „Teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti“ darbe. Parengti šie projektai:

4.1.1. Parengtas Lietuvos Respublikos 2005 metų valstybės biudžeto asignavimų tikslinimo teismams projektas;

4.1.2. Lietuvos Respublikos 2006 metų valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo teismams projektas;

4.1.3. Skyriaus darbuotojai rengė ir apibendrino medžiagą šios darbo grupės posėdžiams, techniškai aptarnavo darbo grupės posėdžius, surašė jų protokolus.

4.2. Dalyvauta Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto organizuojuose 2005 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo pakeitimo įstatymo ir 2006 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo projektų svarstymuose, pateikta išsami informacija ir pasiūlymai.

4.3. Dalyvauta Teismų tarybos 2004 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 196 sudarytos darbo grupės „Dėl teisėjų padėjėjų skaičiaus bei lėšų poreikio teisėjų padėjėjų pareigybėms nustatymo respublikos teismuose“ veikloje, ruošiant pasiūlymus Teismų tarybai dėl teisėjų padėjėjų papildomų etatų 2006 metais.

4.4. Dalyvauta Teismų tarybos 2003 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 101 sudarytos darbo grupės „Teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti“ veikloje, parengtas numatomų papildomų asignavimų darbo užmokesčiui 2006 metais paskirstymo teismams projektas.

4.5. Dalyvauta Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 265 sudarytos darbo grupės „Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių pavadinimų suvienodinimo“ veikloje, parengti šie projektai:

4.5.1. Vertėjų, kito aptarnaujančio personalo, dirbančio pagal darbo sutartis, etatų skaičiaus apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniuose teismuose projektas;

4.5.2. Naujų etatų įsteigimo apygardų teismuose ir apygardų administraciniuose teismuose projektas;

4.5.3. Teismų tarybos 2002 m. spalio 18 d. nutarimu Nr. 45 patvirtintų Teismų tipinių struktūrų patikslinimo projektas.

4.6. Dalyvauta Teismų tarybos 2005 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 13 P–350 sudarytos darbo grupės „Dėl teisėjų darbo užmokesčio analizės“ veikloje.

4.7. Latvijos ir Ukrainos teismų administracijų atstovų vizitų metu delegacijos nariai supažindinti su Administracijos ir teismų biudžetų sudarymo tvarka, teisėjų ir kitų teismo darbuotojų darbo apmokėjimu.

4.8. Vykdam 2005 m. rugsėjo 9 d. Teismų tarybos nutarimą Nr. 13 P–384, parengta Teismų biudžetų projektų rengimo ir pateikimo tvarka.

4.9. Parengtas Teismų strateginio vystymo skyriaus 2006–2008 metų strateginis veiklos planas, kuriame atlikus išorinės ir vidinės aplinkos veiksnių bei SSGG analizę numatyti Skyriaus tikslai, uždaviniai ir priemonės jiems pasiekti.

4.10. Nagrinėjami teismų prašymai dėl lėšų skyrimo, teikiamos išvados ir pasiūlymai Teismų tarybai, rengiami raštų projektai Lietuvos Respublikos Vyriausybei dėl lėšų skyrimo.

4.11. Skyriaus vedėja yra Administracijos Viešųjų pirkimų komisijos narė, dalyvavo parengiant 1 atviro konkurso dokumentų medžiagą, dalyvavo Viešųjų pirkimų komisijos darbe, susijusiame su šio ir kitų pirkimų organizavimu ir jų atlikimu.

4.12. Skyriaus vedėja yra Administracijos pretendentų į valstybės tarnautojo pareigas konkurso komisijos narė, dalyvavo organizuotą konkursą darbe.

4.13. Patikslinti duomenys apie blankų, kurie reikalingi teismų veikloje, apimtis, jų pagrindu pateikti užsakymai reikiamų blankų gamybai.

Perspektyvos 2006 metams

Užtikrinti, kad valstybės biudžeto asignavimai būtų planuojami ir naudojami racionaliai ir pagal paskirtį.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta strateginio planavimo metodika, tobulinti Administracijos strateginio plano rengimą.

Tobulinti Administracijos ir teismų ekonominių-finansinių rodiklių analizes bei jų pokyčius, analizuoti teismų išlaidas, numatyti tendencijas, rengti teismų finansavimo analitines apžvalgas.

Siekiant taupyti darbo ir finansinius išteklius, plačiau naudotis elektroniniu informacijos perdavimo-priėmimo būdu.

Tobulinti teismų darbuotojų darbo užmokesčio fondo planavimą ir paskirstymą. Planuojama, kad darbo grupė „Respublikos apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismuose dirbančių pagal darbo sutartis darbuotojų pareigybių pavadinimams suvienodinti ir jų skaičiui teismuose nustatyti“ teiks Teismų tarybai svarstyti Vertėjų, kito aptarnaujančio personalo, dirbančio pagal darbo sutartis, etatų skaičiaus apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniuose teismuose projektą, kuris bus labai reikalingas planuojant ir paskirstant teismų 2007 metų darbo užmokesčio fondą.

Pagal galimybes dažniau lankytis teismuose, apžiūrėti teismų pastatus ir įvertinti jų būklę.

Rengti bendrus pasitarimus su teismų vyr. finansininkais teismų strateginio planavimo metodikos ir naujų norminių teisės aktų taikymo klausimais.

Toliau aktyviai dalyvauti Europos teismų tarybų tinklo, jo darbo grupių veikloje. 2006 metais ETTT darbo grupė „Misija ir vizija – tarybos strategijos sukūrimas“ turi parengti dokumentą, kuriuo Europos teismų tarybų tinklo nariai ir stebėtojai galėtų vadovautis svarstydami ir apibrėždami savo institucijos misiją ir viziją bei rengdami savo institucijos veiklos strategiją. Dokumente bus pateikta teorinė informacija apie strateginį valdymą bei konkreti Europos teismų tarybų tinklo narių (įskaitant Lietuvos Respubliką) ir stebėtojų patirtis šioje srityje.

Plėtoti dvišalius santykius su Latvijos teismų administracija, dalintis patirtimi teismų administravimo, biudžeto, teisėjų atrankos ir skyrimo bei kitais aktualiais klausimais.

Prireikus, teikti Teismų tarybos sudarytoms darbo grupėms pagalbą renkant ir apibendrinant informaciją apie ES šalių praktiką atitinkamoje srityje.

Administracijos Teismų strateginio vystymo skyriaus darbuotojų darbas susijęs su planavimu, jo metodų tobulinimu, įvertinimo kontrole, reikia patirties, plačių ir nuodugnių atitinkamų sričių žinių, problemų analitinio įvertinimo ir apibendrinimo. Vykdamas Skyriui nustatytas funkcijas, tenka nuolat atnaujinti profesines žinias, gilintis į Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės priimamus naujus (ar keičiamus) teisės aktus. Ypatingą dėmesį skirti Skyriaus darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimui ir tuo tikslu kelti kvalifikaciją organizuojamuose mokymuose ir seminaruose.

INFORMATIKOS IR STATISTIKOS SKYRIUS

Informatikos ir statistikos skyrius (toliau – Skyrius), įgyvendindamas pagrindinius uždavinius:

- kaupia, analizuoja ir apibendrina teismų statistiką;
- sudaro ir tvarko su Administracijos veikla susijusias duomenų bazes, dalyvauja kuriant ir diegiant teismuose informacines sistemas, atlieka jų administravimą ir tobulinimą;
- rengia teismuose naudojamų statistinių ataskaitų formas;
- informuoja visuomenę apie teismų savivaldos institucijų, Administracijos veiklą.

Skyrius yra atsakingas už oficialiąją teismų statistiką. Tad kas pusmetį yra sukaupiama, patikrinama ir apibendrinama teismų statistika ir ji pateikiama Teismų tarybai, Teisingumo ministerijai, teismams, darbo grupėms, Statistikos departamentui bei kitoms institucijoms. Statistiniai duomenys yra pagrindiniai rodikliai, kuriais remiantis yra vertinamas teisėjo, teismo darbas. Sprendžiant klausimus dėl teisėjų skaičiaus teisme keitimo taip pat neišvengiamai remiamasi šiais duomenimis.

2005 metų pradžioje teismuose įdiegus teismų informacinę sistemą, Skyrius atlieka šios sistemos administravimą ir priežiūrą. Kadangi 2005 metais šios sistemos programinės įrangos priežiūrą pagal PHARE projekto sąlygas dar atliko sistemos rangovai, Administracija buvo visiškai atsakinga tik už respublikinio teismų tinklo nenutrūkstamą veikimą.

Jau bandant sukurtą teismų informacinę sistemą pilotiniuose teismuose paaiškėjo, kad sistemos programinė dalis turi daug trūkumų. Todėl Administracijos iniciatyva buvo sudaryta darbo grupė „Teismų informacinės sistemos diegimo ir eksploatavimo metu išskylantiems klausimams spręsti“, į ją buvo įtraukti ir Administracijos atstovai. Ši darbo grupė, bendradarbiaudama su teismais, visus metus teikė rangovams konkrečius pasiūlymus dėl sistemos tobulinimo, sistemos klaidų taisymo. Šios grupės veiklos dėka metų pabaigoje teismuose buvo įdiegta nauja, žymiai geresnė sistemos programinės dalies versija.

1. Veikla, susijusi su teismų statistika

1.1. 2005 metų pradžioje, kaip ir kiekvienais ataskaitiniais metais, iš teismų buvo surinkti 2004 metų statistiniai teismų veiklos rodikliai. Kiekvieno teismo duomenys buvo patikrinti, suagreguoti Respublikos mastu ir iš jų suformuotos suvestinės 2004 metų teismų statistikos ataskaitos. Jos buvo pateiktos Lietuvos Aukščiausiajam Teismui, Teismų tarybai, Teisingumo ministerijai, Administracijos vadovybei bei skyriams, teismams.

1.2. Paruoštų metinių ataskaitų pagrindu Skyrius savo jėgomis ir priemonėmis kovo mėnesį parengė dokumentą „Lietuvos teismų statistikos apžvalga (2004 metų ataskaita)“, kuriame pateikti ne tik 2004 metų teismų veiklos statistiniai rodikliai, bet ir atlikta šių rodiklių pokyčių 2000-2004 metais analizė.

1.3. Didelė dalis 2004 metų statistinės informacijos buvo panaudota rengiant leidinį „Informacija apie Lietuvos Respublikos teismų darbą 2004 metais“, pateikiant Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės kasmetinius duomenis apie bylų nagrinėjimą teismuose, nuteistus asmenis ir teismų išlaidas buvusiais statistiniais metais.

1.4. Teismų veiklos statistiniai rodikliai yra renkami ir apibendrinami kas pusmetį. Ruošiantis 2005 metų pirmo pusmečio statistinių ataskaitų rengimui, buvo tikimasi, kad ataskaitos bus generuojamos automatiškai, nes nuo 2005 m. sausio 1 d. visuose teismuose buvo įdiegta teismų informacinė sistema LITEKO. Vienas iš šios sistemos modulių – statistikos modulis – yra skirtas automatiniam ataskaitų generavimui panaudojant duomenis, sukauptus registruojant bylas ir jų nagrinėjimo eigą. Šis modulis turi ne tik automatiškai generuoti ataskaitas, bet ir suteikia galimybę

žymiai tiksliau įvertinti teisėjų, teismų darbą, kadangi šiame modulyje turi būti realizuota nauja Teismų veiklos statistinių rodiklių skaičiavimo metodika, patvirtinta Teismų tarybos 2004 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 276. Pagal šią metodiką, skaičiuojant teisėjų, teismo darbo krūvius yra įvertinamas kiekvienos bylos, procesinio veiksmo sudėtingumas; skaičiuojant teisėjų darbo stabilumą atsižvelgiama į bylos nagrinėjimo rezultatus visose aukštesnėse instancijose. Be to, ruošiant bylų nagrinėjimo ataskaitas automatizuotai, atsiranda galimybė žymiai detaliau klasifikuoti bylas ir tuo pačiu parengti detalesnes ataskaitas, kuriose matosi, kiek bylų išnagrinėta pagal konkrečius Baudžiamojo kodekso, Civilinio kodekso straipsnius, kiek asmenų nuteista už tam tikras baudžiamąsias veikas ir pan. Tačiau artėjant pusmetinių ataskaitų ruošimo laikui paaiškėjo, kad statistikos modulis sistemoje nėra iki galo sutvarkytas: nerealizuota Teismų veiklos statistinių rodiklių skaičiavimo metodika, neįmanoma automatiškai generuoti kai kurių ataskaitų rodiklių. Todėl pusmetinių ataskaitų rengimas buvo pusiau rankinis, pusiau automatinis: trūkstanti duomenys buvo surinkti iš teismų rankiniu būdu, jie buvo suagreguoti su sistemoje sukauptais duomenimis ir tokių suagreguotų duomenų pagrindu buvo paruoštos pusmečio statistikos ataskaitos. Darbo krūviai ir stabilumai Teismų tarybos leidimu (Teismų tarybos 2005 m. birželio 22 d. nutarimas Nr. 13P-365) buvo apskaičiuoti pagal Laikinąją darbo krūvių, nuosprendžių ir sprendimų stabilumo skaičiavimo metodiką.

1.5. Skyriuje sukaupta statistinė teismų informacija yra nuolat naudojama ruošiant teisėjų darbo pažymą. Per metus Teismų tarybai, Atrankos komisijai Skyrius paruošė 162 pažymą apie teisėjų darbą.

1.6. Informacija apie teismų darbą, apie teismuose nagrinėjamas bylas, apie bylų pasiskirstymą pagal kategorijas, bylų nagrinėjimo trukmę, apie nuteistus asmenis ir t.t. pagal poreikį teikiama įvairioms institucijoms, teismams, Administracijos skyriams.

1.7. Ypač aktyviai bendradarbiaujama su Teismų veiklos analizės skyriumi šiam atliekant pusmetinę ir metinę teismų darbo krūvių analizę.

2. Veikla, susijusi su teismų informacinės sistemos LITEKO administravimu, priežiūra ir tobulinimu

2.1. 2004 metų viduryje visus teismus sujungus į uždara žinybinį tinklą, Skyriui buvo pavesti šio tinklo administravimo ir priežiūros darbai. Skyriaus darbuotojai nuolat stebi šio tinklo darbą, diagnozuoja, analizuoja, šalina pasitaikančius sutrikimus tinkle, konsultuoja teismų informatikus iškilus problemoms dėl žinybinio tinklo, teismų tarnybinių stočių (serverių) funkcionavimo.

2.2. 2005 metų pradžioje, pastebėjus dažnus ryšio su teismais sutrikimus, buvo išanalizuotos šio reiškinio priežastys ir, bendradarbiaujant su AB "Lietuvos telekomu" ir VĮ "Infostruktūra" (įmonėmis, kurios teikia ryšio paslaugas teismų žinybiniam tinklui), šios priežastys buvo pašalintos. Tam reikėjo pakeisti linijų įvadus centriniame tinklo mazge, pakeisti ir perkomutuoti analoginių skirtinių linijų modemus, dėl ko padidėjo pralaidumas į Internetą ir teismų tinklą, ženkliai pagerėjo ryšio kokybė.

2.3. Išsprendus fizinių ryšio linijų problemas, tačiau ir toliau fiksuojant ryšio su teismais nesklaidumus (per dieną buvo stebimi apytiksliai 7 ryšio į teismus sutrikimai), spręstos virtualių „tunelių“, jungiančių Lietuvos teismus, sutrikimo problemos. Buvo nustatyta, kad šias problemas sukelia ne visai teisingas maršrutizatorių, esančių kiekviename teisme, konfigūravimas. Bendradarbiaujant su UAB "Blue Bridge", kuris sujungė teismus į žinybinį tinklą, pavyko pašalinti problemas ir dabar registruojamas tik vienas kitas "tunelio" į teismą sutrikimas per mėnesį.

2.4. Teismuose, kaip ir kitose institucijose, operatyviam pasikeitimui informacija tarpusavyje bei su kitomis organizacijomis vis dažniau naudojamas elektroninis paštas. Tačiau iki 2005 metų apsirūpinimas elektroninio pašto paslauga buvo paliktas kiekvieno teismo nuožiūrai.

Teismai naudojami skirtingų operatorių teikiamomis elektroninio pašto paslaugomis, skirtingi teismai turėjo skirtingą pašto dėžučių skaičių. Sujungus teismus į vieną tinklą, atsirado puiki galimybė įrengti vieną, tik teismų poreikiams naudojamą pašto tarnybinę stotį ir visus teismų darbuotojus aprūpinti elektroninio pašto dėžutėmis. Buvo išanalizuoti galimi elektroninio pašto sistemų variantai, atlikti eksperimentai su įvairiomis universaliomis sistemomis ir pasirinktas optimalus variantas – SLOX elektroninio pašto sistema. Ši sistema buvo įsigyta, paruošta darbui ir pradėta eksploatuoti. Buvo apklausti visi teismai dėl elektroninių pašto dėžučių poreikio teismų darbuotojams ir jos buvo sukurtos visiems norintiems. Tuo pačiu metu Skyrius parengė ir teismams išplatino elektroninio pašto vadovą. Prireikus, kuriami nauji teismų sistemos elektroninio pašto vartotojai.

2.5. Administracijoje – centriniam teismų sistemos mazge – yra pastatyta sistemos centrinė tarnybinė stotis, kurioje kaupiama teismuose užregistruota informacija apie bylas, jų nagrinėjimo eigą bei priimtus procesinius sprendimus. Skyrius užtikrina, kad šis pagrindinis sistemos elementas veiktų be sutrikimų. Kasdien daromos atsarginės šios tarnybinės stoties duomenų kopijos.

2.6. Informacijos, kaupiamos kiekvieno teismo tarnybinėje stotyje, kopijavimas į archyvinę juosteles taip pat yra būtinas. Todėl pastebėjus, kad kai kurie teismai nereguliariai atlieka informacijos kopijavimą, atlikta Lietuvos teismų apklausa, siekiant išsiaiškinti, kaip vyksta atsarginis teismų tarnybinių stočių duomenų kopijavimas. Paaiškėjo, kad kai kurie teismai turi jų jėgomis neišsprendžiamų kopijavimo problemų. Skyrius jėgomis šios problemos buvo išspręstos, šiuo metu visi teismai daro atsargines tarnybinių stočių duomenų kopijas.

2.7. Sutrikus teismų tarnybinių stočių darbui, teismų informatikai konsultacijų ir pagalbos paprastai kreipiasi į Skyriaus darbuotojus. Jei gedimas yra rimtesnis ir jis nėra techninis, o programinis, tokiu atveju Skyriaus darbuotojai pašalina atsiradusius gedimus. 2005 metais buvo perinstaliuota ir parengta darbui Alytaus rajono apylinkės teismo tarnybinė stotis, sutvarkytas Zarasų rajono apylinkės teismo tarnybinės stoties programinės įrangos gedimas, ji parengta tolesniam darbui. Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui persikėlus į naujas patalpas, buvo atlikti šio teismo maršrutizatoriaus konfigūracijos pakeitimo darbai.

2.8. 2005 metais teismų informacinės sistemos taikomosios programinės dalies priežiūrą atliko ją sukūrusios firmos UAB „HP Lietuva“ kartu su UAB „Leksinova“. Skyriaus specialistams vėliau ar kitaip teko prisidėti prie šios veiklos:

2.8.1. Į teismų informacinę sistemą įvesta informacija apie visus teisėjus, ji atnaujinama pasikeitus situacijai (paskyrus naujus teisėjus, juos atleidus, teisėjui pakeitus darbovietę ar pareigas);

2.8.2. Metų pradžioje buvo atliekamas duomenų perkėlimas iš lokalių teismų duomenų bazių į teismų informacinę sistemą. Duomenų perkėlimo metu Skyrius koordinavo ir prižiūrėjo duomenų iš teismų gavimo etapą, konvertuotų duomenų persiuntimo kiekvienam teismui etapą;

2.8.3. Visus metus buvo nuolat stebima, ar sėkmingai vyksta kasdieninė duomenų replikacija iš teismų tarnybinių stočių į centrinę tarnybinę stotį;

2.8.4. Teismai nuolat teikė pastabas bei pasiūlymus dėl sistemos veikimo, tobulinimo. Visi pasiūlymai buvo registruojami Skyriuje ir jie nuolat buvo pateikiami rangovams bei Teismų tarybos 2004 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 305 sudarytai darbo grupei „Teismų informacinės sistemos diegimo ir eksploatavimo metu išskylantiems klausimams spręsti“;

2.8.5. Nuolat konsultuojami teismų darbuotojai, dirbantys su teismų informacine sistema.

2.9. 2004 metų spalio pabaigoje, baigus PHARE projektą „Lietuvos teismų gebėjimų stiprinimas“, sukurtos teismų informacinės sistemos taikomosios programos buvo įdiegtos bandomuosiuose teismuose. Pradėjus dirbti su šia sistema, paaiškėjo, kad ji turi gana daug netikslumų bei klaidų. Todėl Teismų taryba 2004 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 305 sudarė darbo

grupę „Teismų informacinės sistemos diegimo ir eksploatavimo metu išskylantiems klausimams spręsti“, į kurią buvo įtraukti ir Skyriaus darbuotojai. Ši nuolat veikianti darbo grupė visus praėjusius metus nuolat stebėjo sistemos veikimą, apibendrindavo teismų pastabas, pasiūlymus dėl programos tobulinimo, suformuluodavo konkrečias užduotis sistemos rangovams, vertindavo užduočių programinių įgyvendinimą. Ši grupė nuveikė didžiulį darbą, suklasifikuodama informaciją apie galimus procesinius veiksmus bylos nagrinėjimo eigoje, galimus proceso dalyvius, galimus išnagrinėjimo rezultatus skirtingų rūšių bylose ir t.t. Ši informacija, atspindinti teisinę proceso pusę, yra pagrindas normaliam programos funkcionavimui. Rangovai, kūrę programinę sistemos dalį, nesugebėjo susisteminti, suklasifikuoti šios informacijos ir tai labai trukdė normaliai registruoti informaciją apie bylas, jų nagrinėjimą, automatizuoti statistikos skaičiavimą. Darbo grupė parengė išsamius klasifikatorius, jie buvo įdiegti į sistemą, dėl ko antroje metų pusėje teismai gavo naują, žymiai tobulesnę programos versiją.

2.10. Skyriaus darbuotojai taip pat dalyvavo Teismų tarybos 2004 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 307 sudarytos darbo grupės „Sprendimų, nuosprendžių, nutarimų ir nutarčių skelbimo internete tvarkai parengti“ veikloje. Paruošus minėtą tvarką, Administracijos tinklapio tarnybinėje stotyje įdiegta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir apygardos teismų sprendimų, nuosprendžių, nutarčių ir nutarimų skelbimo internete bandomasis modulis, kuris ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo prieinamas tik vidiniams teismų tinklo vartotojams.

3. Veikla, susijusi su vietinių duomenų bazių palaikymu, Administracijos informacinės infrastruktūros palaikymu bei tobulinimu

3.1. Didelė dalis Skyriaus veiklos ataskaitiniais metais buvo susijusi su Administracijos informacinės infrastruktūros palaikymu bei tobulinimu:

3.1.1. Atsižvelgiant į vartotojų poreikius, nuolat tobulinama Administracijos reikmėms naudojama Teisėjų registro duomenų bazė. Siekiant sudaryti galimybę į šį registrą įdėti papildomą grafinę informaciją, įvesti informaciją apie teisėjų sveikatos pažymų išdavimo datą, buvo pakeista duomenų bazės struktūra: į atnaujintą bazę buvo įvesti paminėti teisėjų duomenys, atnaujinta teisėjų kontaktinė informacija (telefonai, elektroninis paštas);

3.1.2. Vykdant Administracijos pirkimų, susijusių su kompiuterine ir biuro technika, organizatoriaus funkciją, atliktos įvairios tiekėjų apklausos, siekiant Administracijos darbuotojams nupirkti šią įrangą. Vadovaujantis viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisė aktais bei procedūromis, pasirinkti tinkamiausi variantai ir nupirkta techninė bei programinė kompiuterinė įranga: Vidaus audito skyriui nupirkti nešiojamieji kompiuteriai, kitiems darbuotojams nupirkti stacionarūs kompiuteriai, visi jie parengti darbui, įjungti į Administracijos vietinį tinklą;

3.1.3. Atliekami kasdieniniai kompiuterių ūkio palaikymo darbai: atliekama vietinio kompiuterinio tinklo priežiūra, teikiama pagalba kompiuterių vartotojams, atliekamas eksploatacinių medžiagų (tonerių, rašalų) įsigijimas ir keitimas;

3.1.4. Įsigijus modernesnius vietinio tinklo komutavimo įrenginius, buvo atlikti vietinio kompiuterinio tinklo modernizavimo darbai;

3.1.5. Sudaryta sutartis su VĮ „Teisinės informacijos centras“ dėl teisinės informacijos bazės LITLEX paslaugų teikimo visiems teismams, ši bazė įdiegta Administracijos centriniame serveryje ir sudarytos galimybės visiems teismų darbuotojams naudotis šia baze;

3.1.6. Sudaryta sutartis su UAB „Fotonija“ dėl neribotos galimybės visiems teismams naudoti lietuvių – anglų kalbų elektroninį žodyną ANGLONAS.

3.1.7. Įsigyta ir pradėta diegti dokumentų tvarkymo programa KONTORA, sudaranti sąlygas žymiai sumažinti dokumentų registravimo popieriniuose žurnaluose apimtį bei automatizuoti dokumentų paiešką bei jų vykdymo kontrolę.

4. Veikla, susijusi su visuomenės informavimu apie teismų savivaldos institucijų, Administracijos veiklą

4.1. Visuomenės informavimas apie teismų savivaldos institucijų bei Administracijos veiklą Administracijoje, kaip ir kitose institucijose, vykdomas plačiai naudojantis internetu. Administracijos interneto tinklapyje nuolat talpinama informacija apie vykstančius ir įvykusius Teismų tarybos posėdžius, posėdžiuose priimtus nutarimus. Nuolat atnaujinama informacija apie Administracijos veiklą, direktoriaus bei darbuotojų vizitus ir susitikimus, darbo grupių posėdžius. Publikuojama informacija pretendams į teisėjus bei karjeros siekiantiems teisėjams apie laisvų etatų skaičius teismuose, reikalavimus pretendams į teisėjus ir kt.

4.2. Administracijos tinklapis yra nuolat tobulinamas: atsiranda naujos rubrikos, esamos papildomos naujomis temomis. Parengtas naujienų, skelbiamų Administracijos tinklapyje, automatinio išsiuntimo modulis. Jis leidžia automatiškai išsiųsti naujienas į abonentų, kurie jas užsiprenumeravo, elektroninio pašto dėžutes.

5. Kita veikla

5.1. Atsakant į Finansų ministerijos paklausimą dėl teismų galimybių jungtis prie valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimo sistemos (VBAMS) per žinybinį teismų tinklą, atlikta Lietuvos teismų apklausa, kuria buvo siekiama išsiaiškinti, koku būdu teismai jungiasi prie šios sistemos. Apklausos duomenų apibendrinimas leido nustatyti teismų pasiruošimą ir galimybes jungtis prie VBAMS per žinybinį teismų tinklą. Kadangi yra nemažai teismų, galinčių jungtis prie VBAMS per teismų tinklą, realizuotas virtualus „tunelis“ tarp teismų tinklo centrinio mazgo ir Finansų ministerijos, leidžiantis teismams saugiai jungtis prie VBAMS ir keistis finansiniais duomenimis su Finansų ministerijos elektroninėms sistemoms.

5.2. Metų pradžioje iš VSDFV bei daugelio teismų Administracija gavo motyvuotus prašymus dėl teismų prijungimo prie VSDFV informacinės sistemos, kad teismai galėtų operatyviai gauti informaciją apie bylos šalių darbovietes, darbinę veiklą ir pragyvenimo šaltinį. Derinant sutartį dėl tokios informacijos teikimo, buvo nuspręsta, kad Administracija bus teismus atstovaujanti organizacija, kuri tuo pačiu koordinuos veiksmus tarp teismų ir VSDFV tiek pateikiant informaciją apie teismų atstovus, kurie dirbs su VSDFV duomenų bazėmis, tiek sprendžiant darbo su šiomis bazėmis eigoje iškilusius klausimus. Ši funkcija buvo pavesta Skyriui. Tad Skyrius surinko teismų darbuotojų, įgaliotų dirbti su VSDFV duomenų baze, kontaktinę informaciją, atliko VSDFV registrų pasiekimui reikalingus teismų tinklo konfigūracijos pakeitimus. Suderinus sutartį, iš VSDFV buvo gauti ir visiems teismams išplatinti prisijungimo prie VSDFV duomenų bazių duomenys. Teismams pradėjus dirbti su šiomis bazėmis, Skyrius konsultuoja teismus darbo su jomis klausimais.

5.3. Administracijos direktoriaus pavedimu metų pradžioje iš teismų buvo surinkta informacija apie teisėjų bei teismo darbuotojų telefonų numerius. Šios informacijos pagrindu buvo parengta teisėjų bei teismo darbuotojų telefonų knygutė, kuri buvo išplatinta visiems teismams.

Perspektyvos 2006 metams

Teismų statistikos kaupimo, analizės srityje, bendradarbiaujant su taikomųjų programų kūrėjais, planuojama pabaigti sutvarkyti statistikos modulį. Jau nuo 2006 metų pirmojo pusmečio teismų statistika turėtų būti skaičiuojama visiškai automatizuotai, panaudojant sistemoje sukauptus duomenis apie bylas, jų nagrinėjimo eigą ir rezultatus. Pagrindiniai teismų ir teisėjų darbo rodikliai

– darbo krūvis ir stabilumas - turėtų būti skaičiuojami pagal naują metodiką. Tai turėtų leisti žymiai tiksliau įvertinti teisėjų, teismų krūvių nagrinėjant bylas ir atliekant kitus procesinius veiksmus.

Skyriaus veiklos, susijusios su informacinės sistemos administravimu ir priežiūra, srityje yra dar daug neišspręstų ir neįgyvendintų idėjų, uždavinių. Pirmiausia, teismų informacinė sistema nėra baigta sistema. Ji buvo kuriama naudojant gan ribotas tam tikslui skirtas PHARE projekto lėšas, todėl buvo sukurtas tik sistemos branduolys: sukurtas žinybinis teismų tinklas, jungiantis visus teismus, suprojektuota ir teismuose įdiegta tik dalis taikomosios programinės dalies modulių. Buvo sukurti tik 6 iš 13 numatytų modulių. Tad artimiausiu metu būtina toliau projektuoti ir diegti dar neįgyvendintus modulius.

2005 metais, pasibaigus sistemos taikomosios programinės dalies garantinei priežiūrai, tikėtina, kad ją teks perimti Administracijai. Reikės perimti ir įsisavinti programas, sukurtas rangovų, kad iškilus programinės dalies klaidoms jas būtų galima šalinti savo jėgomis.

Siekiant įgyvendinti numatomus uždavinius, Skyriaus darbuotojai nuolat kelia savo kvalifikaciją, dalyvaudami mokymuose, seminaruose. Ne mažesnis dėmesys darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimui bus skiriamas ir kitais metais.

FINANSŲ IR BIUDŽETO SKYRIUS

Finansų ir biudžeto skyrius (toliau – Skyrius), įgyvendindamas pagrindinius uždavinius:

- sudaro Administracijos ir apylinkių, apygardų, apygardų administracinių teismų biudžetų išlaidų sąmatų įvykdymo suvestinę ataskaitą;
- dalyvauja rengiant ir vykdant programas, finansuojamas iš valstybės biudžeto;
- organizuoja Administracijos buhalterinę apskaitą;
- kontroliuoja, kad racionaliai ir taupiai būtų naudojami darbo, materialiniai ir finansiniai ištekliai;
- užtikrina, kad ataskaitiniai duomenys būtų teisingi ir atskaitomybė laiku pateikiama Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Socialinio draudimo skyriui, Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Vykdydamas jam pavestus uždavinius, Skyrius, vadovaudamasis Buhalterinės apskaitos įstatymu bei kitais norminiais teisės aktais, organizuoja Administracijos buhalterinę apskaitą, teikia finansinę atskaitomybę, atlieka Administracijos išlaidų ekonominę analizę, kontroliuoja, kad racionaliai ir taupiai būtų naudojami darbo, materialiniai ir finansiniai ištekliai. Sudaręs teismų biudžeto išlaidų įvykdymo suvestines ataskaitas, Skyrius apibendrina ir analizuoja teismų finansinę būklę. Šiuos apibendrinimus ir duomenis tolesnei analizei teikia Teismų strateginio vystymo skyriui.

Skyriaus veikloje galima išskirti pagrindines veiklos kryptis:

- teismų finansinės būklės analizė;
- Administracijos biudžeto lėšų apskaita, analizė ir savalaikė atskaitomybė;
- programos „Teisėjų pensinis aprūpinimas“ vykdymas;
- programos „Teismų centralizuotas aptarnavimas“ vykdymas.

1. Teismų finansinės būklės analizė

1.1. Teikta metodinė ir praktinė pagalba teismams biudžeto formavimo, lėšų panaudojimo, darbo apmokėjimo bei kitais klausimais. Apibendrinus teismų buhalterinės apskaitos būklę ir keliamus apskaitos reikalavimus, būtų tikslinga įdiegti teismuose buhalterinės apskaitos kompiuterines programas.

1.2. Iš apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų surinkti duomenys apie 2004 metų metinę finansinę atskaitomybę ir sudarytos teismų biudžeto ir išlaidų sąmatų įvykdymo suvestinės ataskaitos.

1.3. Iš apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų surinkti 2005 metų I, II, III ketvirčių duomenys ir sudarytos teismų biudžeto ir išlaidų sąmatų įvykdymo suvestinės ataskaitos.

1.4. Išanalizavus teismų kreditorinį ir debitorinį įsiskolinimus, negautus asignavimus, apibendrinta atskirų teismų finansinė būklė 2005 m. sausio 1 d., 2005 m. balandžio 1 d., 2005 m. liepos 1 d., 2005 m. spalio 1 d.

1.5. Pagal teismų pateiktas ataskaitas atlikta teismų turto (ilgalaikio, trumpalaikio ir atsargų) analizė 2005 m. sausio 1 d.

1.6. Dalyvauta ruošiant išaiškinimą Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui apie teisėjų atlyginimų teisinį reguliavimą.

2. Administracijos biudžeto lėšų apskaita, analizė ir savalaikė atskaitomybė

- 2.1. Parengta Administracijos metinė finansinė atskaitomybė 2005 m. sausio 1 d., 2005 m. balandžio 1 d., 2005 m. liepos 1 d., 2005 m. spalio 1 d.
- 2.2. Dalyvauta atliekant ilgalaikio, trumpalaikio turto, materialinių atsargų inventorizavimą 2005 m. sausio 1 d.
- 2.3. Pateiktos metinės statistikos ataskaitos Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.
- 2.4. Pateiktos 2005 metų I, II, III ketvirčių statistikos ataskaitos Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.
- 2.5. Pateiktos metinės ataskaitos Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos bei VSDFV Vilniaus skyriui.
- 2.6. Pateiktos 2005 metų I, II, III ketvirčių ataskaitos VSDFV Vilniaus skyriui.
- 2.7. Kiekvieną mėnesį pateikiamos ataskaitos Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.
- 2.8. Kiekvieną mėnesį pateikiamos ataskaitos Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Valstybės išdo departamentui.
- 2.9. Kiekvieną mėnesį buvo atliekama Administracijos faktinių biudžeto lėšų analizė ir pateikiama Lietuvos Respublikos finansų ministerijai biudžeto sąmatos pakeitimui.
- 2.10. Plačiau įsisavinama kompiuterizuota valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistema (VBAMS).

3. Programos „Teisėjų pensinis aprūpinimas“ vykdymas

- 3.1. Parengtos Administracijos programos „Teisėjų pensinis aprūpinimas“ finansinės atskaitomybės 2005 m. sausio 1 d., 2005 m. balandžio 1 d., 2005 m. liepos 1 d., 2005 m. spalio 1 d.
- 3.2. Dalyvauta Teisėjų valstybinių pensijų skyrimo komisijoje. 2005 metais 4 teisėjams paskirta teisėjų valstybinė pensija.
- 3.3. Vadovaujantis Teisėjų valstybinių pensijų mokėjimo tvarkos nuostatais buvo laiku apskaičiuotos ir mokamos valstybinės teisėjų pensijos.
- 3.4. Apskaitomos biudžeto lėšos, skirtos valstybinėms teisėjų pensijoms gauti.
- 3.5. Tobulinama biudžeto lėšų, skirtų valstybinėms teisėjų pensijoms mokėti, apskaita.
- 3.6. Kiekvieną mėnesį pateikiami VSDFV duomenys apie paskirtas teisėjų valstybines pensijas.
- 3.7. Buvo konsultuojami pareiškėjai bei kitos įstaigos su teisėjų valstybinėmis pensijomis susijusiais klausimais.

4. Programos „Teismų centralizuotas aptarnavimas“ vykdymas

- 4.1. Parengtos Administracijos programos „Teismų centralizuotas aptarnavimas“ finansinės atskaitomybės 2005 m. sausio 1 d., 2005 m. balandžio 1 d., 2005 m. liepos 1 d., 2005 m. spalio 1 d.
- 4.2. Apskaitomos biudžeto lėšos, skirtos teismų centralizuotam aptarnavimui.
- 4.3. Tobulinama užsakytų pagal sutartį blankų gavimo ir išdavimo teismams apskaita.

Perspektyvos 2006 metams

Užtikrinti, kad valstybės biudžeto asignavimai būtų naudojami racionaliai, taupiai ir pagal paskirtį.

Tobulinti Administracijos buhalterinę apskaitą, išlaidų analizę, teikti pasiūlymus, kad racionaliau ir taupiau būtų naudojami darbo, materialiniai ir finansiniai ištekliai.

Surenkant iš teismų finansines ataskaitas, plačiau naudotis elektroniniu informacijos perdavimo-priėmimo būdu.

Tobulinti teismų išlaidų ekonominę-finansinę analizę.

Toliau gilintis ir teikti visapusišką metodinę ir praktinę pagalbą teismams buhalterinės apskaitos organizavimo, lėšų panaudojimo, darbo apmokėjimo ir kitais finansiniais klausimais.

Ypatingą dėmesį skirti Skyriaus darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimui, kelti kvalifikaciją organizuojamuose mokymuose ir seminaruose.

VIDAUS AUDITO SKYRIUS

Vidaus audito skyrius (toliau – Skyrius), įgyvendindamas pagrindinius uždavinius:

- atlieka vidaus auditą apylinkių, apygardų, apygardų administraciniuose teismuose, taip pat Administracijoje;

- tikrina ir vertina, ar audituojamose įstaigose sukurta ir įdiegta vidaus kontrolės sistema yra pakankama ir veiksminga, ar jų veikla atitinka įstatymus ir kitus norminius teisės aktus, jų vietinių (lokalinių) norminių teisės aktų reikalavimus, ar informacija apie finansinę ir ūkinę veiklą yra išsami ir patikima, ar pasiekti nustatyti tikslai ir uždaviniai;

- teikia audituojamų įstaigų vadovams objektyvią informaciją, rekomendacijas ir išvadas dėl audituotos įstaigos veiklos, vidaus kontrolės būklės, strateginių arba kitų veiklos planų, programų vykdymo, galimos arba nustatytos veiklos rizikos audituojamoje įstaigoje.

Siekiant, kad pagrindiniai uždaviniai būtų atliekami kokybiškai ir laiku, 2005 metais ypatingas dėmesys buvo skiriamas personalo atrankai, buvo vykdomi struktūriniai pakeitimai.

2005 m. gegužės 4 d. Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 6P buvo patvirtinta nauja Administracijos struktūra, Vidaus audito tarnyba pervadinta Vidaus audito skyriumi. Skyriuje buvo patvirtinti Skyriaus vedėjo, du vyriausiųjų vidaus auditorių ir du vyresniųjų vidaus auditorių etatai.

2005 m. gegužės 4 d. Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 6P buvo patvirtinti nauji Vidaus audito skyriaus nuostatai, nauja vidaus audito metodika.

Kadangi šiuo metu Lietuvos darbo rinkoje vidaus auditorių paklausa ženkliai lenkia pasiūlą, tik 2005 m. rugsėjo 15 d. buvo užpildyti keturi etatai. Vyresniojo vidaus auditoriaus etatas šiuo metu laisvas.

Didelis dėmesys buvo skirtas personalo kvalifikacijos kėlimui. Skyriaus darbuotojai dalyvavo Finansų ministerijos mokymo centro bei Audito, apskaitos ir turto vertinimo instituto organizuojuose kvalifikacijos kėlimo kursuose. Skyriaus vedėjas ir vyriausioji vidaus auditorė sėkmingai išlaikė egzaminus ir 2005 m. gruodžio mėn. 6 d. tapo atestuotais vidaus auditoriais. Tai yra aukščiausias vidaus auditorių profesinės kvalifikacijos įvertinimas nacionaliniu lygiu.

1. Atlikti auditai ir tikrinimai

1.1. Atlikti 9 auditai: Vilniaus apygardos teisme, Kauno apygardos teisme, Šiaulių apygardos teisme, Kauno apygardos administraciniame teisme, Šiaulių apygardos administraciniame teisme, Kauno miesto apylinkės teisme, Panevėžio miesto apylinkės teisme, Vilniaus rajono apylinkės teisme, Molėtų rajono apylinkės teisme. Atliekant auditus buvo tikrinama ir vertinama, ar minėtuose teismuose veikianti vidaus kontrolės sistema yra pakankama ir veiksminga, ar teismų veikla atitinka įstatymų, Teismų tarybos nutarimų ir kitų norminių teisės aktų reikalavimus, jų vietinių (lokalinių) norminių teisės aktų reikalavimus, ar informacija apie finansinę ir ūkinę veiklą yra išsami ir patikima, ar pasiekti nustatyti tikslai ir uždaviniai.

1.2. Atliktas tikrinimas Vilniaus apygardos teisme.

1.3. Atliktų auditų pagrindu buvo pateiktos 125 rekomendacijos dėl teismų veiklos, vidaus kontrolės būklės, strateginių arba kitų veiklos planų, programų vykdymo, galimos arba nustatytos veiklos rizikos. 88 rekomendacijos pateiktos dėl valdymo ir veiklos tobulinimo, 31 – finansinės drausmės srityje ir 6 – informacinių sistemų klausimais.

1.4. Audituoti teismai pritarė 100% pateiktų rekomendacijų ir parengė jų įgyvendinimo planus.

1.5. Iš 125 pateiktų rekomendacijų 2005 metais įgyvendinta 51. Likusių rekomendacijų įgyvendinimo terminas dar nėra suėjęs.

1.6. Nuolat stebima, kaip vykdomi teismų parengti rekomendacijų įgyvendinimo planai.

2. Rizikos vertinimas

2.1. Atliktas 64 teismų rizikos vertinimas pagal 6 kriterijus: teisėjų etatų skaičių, 2006 metais numatytų asignavimų dydį, kitą aptarnaujantį teismo personalą, turto dydį, užimamą plotą, turimų kompiuterių skaičių. Audito visuma pagal svarbą suskirstyta į tris grupes: mažai svarbią, vidutiniškai svarbią, labai svarbią.

3. Kita veikla

3.1. Remiantis atliktu rizikos vertinimu parengtas strateginis ir metinis vidaus audito planai.

3.2. Atliktas vidaus audito poreikio įvertinimas.

3.3. Svarbus dėmesys skirtas teismų konsultavimui raštu bei žodžiu įstaigos veiklos, vidaus kontrolės būklės, strateginių arba kitų veiklos planų, programų sudarymo, galimos arba nustatytos veiklos rizikos įstaigoje mažinimo klausimais.

3.4. Pateikta informacija Teismų tarybai apie Valstybės kontrolės atliktų auditų metu nustatytus teismų veiklos trūkumus.

Perspektyvos 2006 metams

2005 metais atlikta 3 kartus daugiau auditų nei 2004 metais. Atsižvelgiant į minėtą dinamiką bei į tai, kad Administracijos vadovybė bei Skyriaus vedėjas didelį dėmesį skiria personalo atrankai ir kvalifikacijos kėlimui, vidaus auditoriai įgyja vis daugiau teorinių ir praktinių įgūdžių, savo veikloje remiasi geriausia vidaus audito praktika, tai leidžia planuoti 2006 metais atlikti 24 auditus.

Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus atlikti auditą kiekviename teisme ne rečiau kaip kartą per trejus metus, Skyriuje planuojama įsteigti du naujus etatus. Tai sudarys sąlygas ne tik laiku ir kokybiškai atlikti auditus, bet ir pakankamai laiko skirti teismų konsultavimui svarbiais jų veiklos klausimais ir tuo pačiu siekti Skyriaus tikslo – padėti didinti teismų bei Administracijos veiklos efektyvumą, įgyvendinti strateginį ir kitus veiklos planus, programas ir procedūras.